

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

**Jak się żyje seniorom
– wypełnij ankietę**

Strona 29-30

NIEPEŁNOSPRAWNI **TU *i* TERAZ**

ISSN 1895 – 4987 EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

CZERWIEC – LIPIEC

2/97/2018

30 LAT U MATKI BOŻEJ MIŁOSIERNEJ str. 20-21

Lekcja integracji str. 34

Jelenia Plast

Dobroczyńcą Roku 2017 str. 3

Uprawnienia i ulgi pocztowe dla niepełnosprawnych

W prawie pocztowym znajdują się zapisy, które mają zapewnić osobom niepełnosprawnym dostęp do korzystania z usług pocztowych. Organizacja pracy placówek pocztowych powinna uwzględniać potrzeby osób poruszających się za pomocą wózka inwalidzkiego.

Na poczcie powinny znajdować się odpowiednio oznakowane stanowiska obsługi osób niepełnosprawnych, a nadawcze skrzynki pocztowe powinny być umieszczone w miejscach umożliwiających korzystanie z nich osobie niepełnosprawnej, poruszającej się za pomocą wózka inwalidzkiego.

Na udogodnienia mogą liczyć także osoby, które nie wychodzą z domu z powodu uszkodzenia narządu ruchu oraz osoby niewidome i ociemniałe. Zgodnie z przepisami prawa pocztowego osobom z uszkodzeniem narządu ruchu powodującym konieczność korzystania z wózka inwalidzkiego oraz osobom niewidomym lub ociemniałym – na ich wnioski i bez pobierania dodatkowych opłat – doręczane są przesyłki listowe, przesyłki rejestrowane, w tym przesyłki z zadeklarowaną wartością oraz kwoty pieniężne określone w przekazach pocztowych, z pominięciem oddawczej skrzynki pocztowej oraz bez konieczności odbierania przesyłki na poczcie. Listonosz przyjmie od osoby

niepełnosprawnej w miejscu jej zamieszkania prawidłowo opłaconą przesyłkę, która nie jest przesyłką rejestrowaną.

Dla osób niewidomych i ociemniałych, to znaczy legitymujących się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym

Więcej o uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych na str. 32-33

stopniu niepełnosprawności z tytułu uszkodzenia narządu wzroku, są przewidziane zwolnienia w opłatach pocztowych.

Osoby te są zwolnione z opłat za:

- paczkę o masie do 7 kg – zawierającą korespondencję lub druki, w których informacja jest utrwalona pismem wypukłym lub na innym nośni-

ku dostępnym do odczytu przez osoby niewidome lub ociemniałe, nadaną w sposób umożliwiający sprawdzenie zawartości. Zwolnienie dotyczy przyjęcia, przemieszczenia i doręczenia przesyłki ekonomicznej, nie obejmuje opłaty za potwierdzenie odbioru przesyłki rejestrowanej;

- przesyłkę adresowaną do biblioteki lub organizacji osób niewidomych lub ociemniałych, bądź do organizacji, których celem statutowym jest działanie na rzecz osób niewidomych lub ociemniałych;
- przesyłkę nadaną, bądź skierowaną do osoby ociemniałej zawierającą wyłącznie informacje utrwalone pismem wypukłym.

Wykaz uprawnionych bibliotek, organizacji osób niewidomych lub ociemniałych oraz organizacji, których celem statutowym jest działanie na rzecz osób niewidomych lub ociemniałych ustala rozporządzenie. Wykaz dostępny jest u operatora usług pocztowych.

Budynki, w których znajdują się urzędy pocztowe w Cieszynie, Skoczowie, Ustroniu i Wiśle posiadają podjazdy dla wózków lub są usytuowane na równo z chodnikiem.

Andrzej Koenig, niewidomy

**NIEPEŁNOSPRAWNI
TU i TERAZ**

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

BIULETYN DOFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW PFRON

Wydawca: Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych

Redaktor Naczelny: Robert Zapora. **Sekretarz redakcji:** Bożena Bryl-Chrząszcz. **Zastępca Redaktora Naczelnego:** Anna Daskalakis

Koordinator projektu: Ludmiła Wiśniewska. **Redakcja:** Andrzej Grzelak, Elżbieta Schubert, Leszek Kosiorowski, Monika Żak, Przemysław Kaczałko, Jerzy Ogonowski, Andrzej Koenig, Dorota Pilecka, Wanda Milewska, Joanna Kapias.

Adres wydawcy i redakcji: 58-500 Jelenia Góra, ul. Osiedle Robotnicze 47A, tel. 75 75 242 54 tel./fax 75 75 231 83, e-mail: biuro@kson.pl

Skład: AD REM, 58-500 Jelenia Góra, al. Wojska Polskiego 91/1, tel. 75 75 222 15. **Druk:** Laser-Graf Wojciech Włostowski, 09-400 Płock, Kostrzaj 1. Nakład 8000 egz.

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega prawo do skracania i redakcyjnego opracowania materiałów przyjętych do druku.

„Jelenia Plast” Dobroczyńcą Roku 2017

W Warszawie, w Sali Teatru Kamienica, odbyło się podsumowanie konkursu „Dobroczyńca Roku” edycji 2017. Organizatorem konkursu ogłaszanego corocznie od 21 lat była Akademia Rozwoju Filantropii w Warszawie. Jeleniogórska firma „Jelenia Plast” w kategorii „Projekt Społeczny – średnia firma” zajęła I miejsce.

W obecnej edycji konkursu wzięła udział rekordowa liczba darczyńców i organizacji pozarządowych. Wśród 21 kandydatów znalazła się jeleniogórska firma „Jelenia Plast”, która w kategorii „Projekt Społeczny – średnia firma” zajęła I miejsce. Warto podkreślić, że o wyborze zdecydowali internauci w głosowaniu. Statuetkę „Dobroczyńca Roku” odebrał dyrektor generalny „Jelenia Plast” Jens Kröger, który merytorycznie odniósł się także do tej akcji podnosząc, że przepisy podatkowe wiążą w wielu przypadkach ręce potencjalnym pracodawcom-darczyńcom. Mimo to „Jelenia Plast” żadnej prośbie o uzasadnioną pomoc nie odmawia.

Statuetkami „Dobroczyńca Roku” wyróżniono 9 podmiotów gospodarczych od małych firm po duże przedsiębiorstwa, takie jak m.in. Tesco czy Fundacja Orange. Wnioskodawcą nominacji „Jelenia Plast” był Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych w imieniu wielu organizacji pozarządowych z terenu miasta i powiatu Jelenia Góra.

Firma „Jelenia Plast” działa

na polskim rynku od ponad 25 lat i stale się rozwija, wykorzystując coraz nowsze osiągnięcia w branży przetwórstwa tworzyw sztucznych. Podstawowy asortyment produktów stanowią artykuły gospodarstwa domowego i wyposażenia ogrodów z tworzyw sztucznych, przede wszystkim z polipropylenu i polietylenu: donice, regały, pojemniki, skrzynki, wiaderka, miski, a także meble ogrodowe. Prezes firmy Jens Kröger, lokalny filantrop, członek Rotary Club Jelenia Góra, od lat wspiera organizacje pozarządowe. W roku 2016 został wyróżniony tytułem Amba-

sadora Ludzi Otwartych Serc, za całokształt swojej działalności.

Co najmniej 450 lokalnych – powiatowych i miejskich wydarzeń kulturalnych, oświatowych, turystycznych i sportowych zostało wspartych przez darowizny produktów firmy „Jelenia Plast”. Firma przekazuje plastikowe wyroby, które trafiają do uczestników zawodów, konkursów, rajdów jako nagrody i wyróżnienia za wyjątkową aktywność, tym samym uatrakcyjniamy spotkania i uroczystości środowiska osób niepełnosprawnych. Oprócz darowizn w postaci wyrobów „Jelenia Plast” finansuje także koszty leczenia i rehabilitacji dzieci. Firma otworzyła się także na potrzeby środowiska osób niepełnosprawnych, jeśli chodzi o dostęp do rynku pracy – współdziała z KSON w obszarze zatrudnienia. Obecnie „Jelenia Plast” zatrudnia 54 osoby z różnymi niepełnosprawnościami.

Łukasz Muraszko
Fot. Marcin Skiba

Przedstawiciel KSON o proteście w Sejmie

W sprawach dotyczących protestu opiekunów osób niepełnosprawnych w Sejmie zabrał głos Ryszard Czosnyka, przedstawiciel KSON i innych organizacji pozarządowych z czternastu miast w Polsce. Skierował go do Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, której jest członkiem.

Jak zwykle racja jest po środku. Mają jej dużo rodzice protestujący w Sejmie (brak precyzji w zapisach jest tylko częścią obietnic; niezrozumiałym jest upartość Rządu w udzieleniu pomocy niepełnosprawnym i ich opiekunom w naturze, gdzie w wielu innych programach wypłacana jest gotówka: czyżby w środowisku ON był większy odsetek oszustów niż w przypadku rodziców dzieci do 18 roku życia?). Mają ją też ci, którzy twierdzą, iż najlepszą rehabilitacją jest praca. Skąd w takim razie upadek tyłu Zakładów Pracy Chronionej – czyżby znowu dobre słowo nie szło w parze z przepisami i warunkami działania gospodarczego (na wolnym rynku), a może te zakłady nie powinny konkurować na wolnym rynku, a może znowu wśród tych przedsiębiorstw jest większy odsetek oszustów? Tak więc, Szanowni Państwo, unikajmy polityki w sprawach walki o niepełnosprawnych, ko-

Fot. sejm.gov.pl

niunkturalizmu czy mieszania własnych poglądów do walki o zasady istnienia wśród społeczeństw osób niepełnosprawnych. Nie dajmy się manipulować. Zarówno propagandzie obozu rządzącego, jak i opozycji, a także tych którzy na tym, jakże chwytliwym temacie chcą zaistnieć.

Z pozdrowieniami

Ryszard Czosnyka
członek KSKON

P.S. Wyprzedzając ewentualne komentarze informuję, że nie mogłem uczestniczyć w (jakże na tempo zwoływanym) posiedzeniu Rady w Warszawie w dniu 24 kwietnia 2018 roku. Pragnę również zapewnić Państwa (abstrahując od zasadności czy treści merytorycznej, gdyż tych nie znam), iż gdybym nawet był na tym posiedzeniu to nie zagłosowałbym za poro-

zumieniem i nie podpisałbym takowego z tego powodu, że Członkowie Rady zostali nim zaskoczeni w dniu 24 kwietnia i nie znali jego treści ani warunkowań przed godziną posiedzenia. Uważam taki tryb za niedopuszczalny ze strony Rządu (Ministerstwa Rodziny), który może sprawiać wrażenie, iż chciano zmanipulować środowiskiem. Mam nadzieję, iż była to tylko gafa i niezręczność ze strony Ministerstwa, a nie celowe działanie.

Jeszcze raz łączę wyrazy szacunku i apeluję o jedność ponad podziałami o nieupolitycznianie i wykorzystywanie środowiska ON dla innych celów jak tylko i wyłącznie dobro środowiska. Całego środowiska, a nie tylko poszczególnych organizacji.

Ryszard Czosnyka

Radio KSON

wystartowało!

W drugiej połowie czerwca ruszyło internetowe radio pod patronatem Karkonoskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych, który jest zarazem wydawcą Biuletynu Niepełnosprawni Tu i Teraz. Co można w nim usłyszeć?

– Radio ma być wypełnieniem pewnej luki, która jest w mediach – powiedział w powitalnej audycji Stanisław Schubert, prezes Karkonoskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych. – Mamy już gazetę pisaną – w wersji papierowej, mamy gazetę internetową, mamy też program telewizyjny w postaci Karkonoskiej Telewizji Integracyjnej, nadającą kilka razy w roku. Ale są też osoby, które pracują przy komputerze, wypożyczają i chętnie posłuchałyby nadawanych audycji. Chcemy w tym radiu przekazać informacje, które są dla nich najważniejsze z punktu widzenia ich życia.

Radio adresowane jest do trzech grup. – Pierwsza to seniorzy, druga to grupa osób z niepełnosprawnościami i zagrożonych społecznym wykluczeniem – wyjaśnia Stanisław Schubert. – A trzecia to młodzież i dzieci. Koncentrujemy się na początku na dwóch pierwszych grupach, gdyż akurat udało nam się zgromadzić siły dziennikarskie, które potrafią tę sferę opanować.

Dodał, że w komercyjnych stacjach radiowych zaledwie 2 procent czasu antenowego poświęcone jest sprawom osób

RADIO KSON ORAZ DJ KOKOS
ZAPRASZAJĄ

WIELKI POWRÓT AUDYCJI

MIX MASZING

NOWE RADIO, NOWY
FORMAT, NOWE POMYSŁY

JUŻ 27.06.2018

niepełnosprawnych i seniorów. – Może w tym roku ten wskaźnik będzie nieco wyższy za sprawą protestu matek osób niepełnosprawnych w Sejmie, ale nie zmienia to faktu, że nie ma takiego źródła informacji, które by przekazywało najważniejsze informacje dla tej grupy docelowej – wyjaśnił. – Trzeba wiedzieć, że oprócz niepełnosprawności prawnej, czyli osób posiadających prawomocne orzeczenia o jednym ze stopni niepełnosprawności, jest jeszcze druga, potężna grupa seniorów, zaliczana do osób niepełnosprawnych biologicznie. Każdy człowiek, który ukończył 70. rok życia jest w pewnym sensie ograniczony w swoich fizycznych i intelektualnych możliwościach. I do nich chcemy trafić z odpowiednim doбором tematyki – wyjaśnia. – Oprócz służby zdrowia, wydarzeń społeczno-kulturalnych, polityki, będziemy przekazywali elementy dotyczące aktywności seniorów na polu np. kultury,

choćby poprzez kabarety. Będziemy mówić jak żyć aktywnie, ciekawie i zdrowo. Bez przymuszania o chorobach, kłopotach itp. Aktywne życie nie jest zarezerwowane dla młodych i sprawnych. Obalmy wspólnie ten mit. Na naszej antenie nie zabraknie życiowych historii, które nam w tym pomogą.

W audycjach będą występowali także eksperci, którzy odpowiadać będą na nurtujące słuchaczy pytania, a dodatkową atrakcją będą konkursy, wspólne akcje, wycieczki, rozrywka i dużo dobrej muzyki.

– Pomóżcie nam stworzyć Radio Waszych Marzeń – mówi twórca radia. – Czekamy na sugestie, opinie, pytania i pomysły pod adresem radio@kson.pl. Działa już fanpage nowego radia na facebooku: www.facebook.com/radiokson. Tam, a także na stronie www.radiokson.pl, można znaleźć linki do dostępnych audycji. Miłego słuchania!

R. Z.

Olimpiady Specjalne na śląskich stadionach

W dniach 9-12 czerwca odbyły się XI Ogólnopolskie Letnie Igrzyska Olimpiad Specjalnych Katowice – Chorzów – Mikołów 2018. Igrzyska rozpoczęły się uroczystą ceremonią otwarcia w katowickim Spodku. W uroczystości wzięła udział m.in. Dorota Habich, p.o. prezesa PFRON. Wydarzenie zostało objęte patronatem Małżonki Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Agaty Kornhauser-Dudy.

– Jestem pełna uznania dla wszystkich sportowców biorących udział w Igrzyskach, ich trenerów i wolontariuszy, którzy przyczyniają się do powodzenia tej szczególnej imprezy, podczas której zawodnicy mogą pokazać efekty uzyskane w trakcie wcześniejszych treningów

przygotowawczych. Cykliczne Igrzyska są wielkim świętem nie tylko dla nich samych, ale także dla wszystkich osób zaangażo-

1000 zawodników z niepełnosprawnością intelektualną rywalizowało o medale w 11 dyscyplinach sportowych, na wspaniałych arenach, m.in. legendarnym Stadionie Śląskim. Igrzyska to największe wydarzenie sportowe Olimpiad Specjalnych Polska w 2018 roku i jedna z największych sportowych i społecznych imprez w tym roku w naszym kraju.

wanych od ponad trzydziestu lat w ten szlachetny i unikalny ruch olimpijski, który tak podziwiam i mam ogromną przyjemność mu patronować – napisała

w liście do uczestników Igrzysk Agata Kornhauser-Duda.

– Sport to nie tylko rehabilitacja, to także budowa więzi społecznych, poczucia własnej wartości, budowa poczucia godności, swojej obecności i miejsca w życiu. Dlatego, w porozumieniu z Ministerstwem Sportu, staramy się promować sport powszechny osób z niepełnosprawnościami. Przeznaczamy na to, w ramach konkursu dla organizacji pozarządowych, prawie 20 milionów złotych rocznie i mamy nadzieję, że w ten sposób, wspierając państwa aktywność, budujemy otwarte społeczeństwo i pełnoprawny udział w tym społeczeństwie osób z niepełnosprawnościami – podkreśliła Dorota Habich, która dokonała otwarcia igrzysk.

– Życzę wszystkim sportow-

com pięknych chwil podczas Igrzysk. Będę wam kibicować z całego serca. Jako sportowiec wiem, ile wysiłku włożyliście w codzienne treningi, żeby tu na Śląsku zabłysnąć najlepszą formą. Zapraszam wszystkich na arenę Igrzysk Olimpiad Specjalnych – razem tworzymy rzeczywistość, w której słowo AKCEPTACJA daje komfort każdemu

z nas i w której inność jest zaletą. Walczmy z uprzedzeniami i stereotypami! „Grajmy Razem” – powiedziała witając uczestników Anna Lewandowska, prezes Olimpiad Specjalnych Polska.

Spośród złotych medalistów zostaną wyłonieni reprezentanci Olimpiad Specjalnych Polska na Światowe Letnie Igrzyska Olimpiad Specjalnych Abu Dhabi 2019.

Igrzyska w Zjednoczonych Emiratach Arabskich będą największą imprezą sportową na świecie w przyszłym roku, w której weźmie udział ponad 7 tysięcy sportowców z niepełnosprawnością intelektualną z ponad 170 krajów. Polska reprezentacja będzie liczyć 64 zawodników.

źródło: pfron.org.pl

Olimpiady Specjalne są jednym z trzech filarów ruchu olimpijskiego na świecie – obok Igrzysk Olimpijskich i Paraolimpiady – ruchem sportowym, dedykowanym osobom z niepełnosprawnością intelektualną. Olimpiady Specjalne zrzeszają ponad 5,3

miliona sportowców reprezentujących 32 dyscypliny sportowe z ponad 170 krajów. Olimpiady Specjalne są oficjalnie uznane przez Międzynarodowy Komitet Olimpijski. W 2018 roku światowy ruch Olimpiad Specjalnych obchodzi 50-lecie swojego istnienia.

Polska była pierwszym krajem Europy Środkowo-Wschodniej, w którym ruch Olimpiad Specjalnych rozpoczął działalność, na początku lat osiemdziesiątych. W naszym kraju Olimpiady Specjalne to ponad 17 tysięcy zawodników, 1,5 tysiąca trenerów i 4 tysiące wolontariuszy zrzeszonych w 507 klubach w 18 Oddziałach Regionalnych, którymi kieruje Biuro Narodowe. Ambasadorami Olimpiad Specjalnych Polska są wybitne postaci sportu, kultury, polityki i mediów, m.in.: Ewelina Lisowska, Piotr

Adamczyk, Kinga Baranowska, Mariusz Fyrstenberg, Roman Kosecki, Łukasz Kubot, Jakub Wesołowski, Andrzej Wrona, Grzegorz Tkaczyk, Zygmunt Chajzer, Marcin Matkowski, Michał Olszański, Cezary Pazura, Andrzej Supron, Michał Żewłakow, Paweł Papke, Sebastian Świdorski, Monika Pyrek, Magdalena Rózczyńska. Olimpiady Specjalne Polska są objęte Honorowym Patronatem Małżonki Prezydenta RP Agaty Kornhauser-Dudy. W Polsce żyje około 1,2 mln osób z niepełnosprawnością intelektualną. Jedną z misji Olimpiad Specjalnych jest uświadomienie i udowodnienie wszystkim Polakom, że włączenie tej grupy do codziennego funkcjonowania społeczeństwa przynosi ogromne korzyści obu stronom.

Integracyjny taniec w szkole specjalnej

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy przy ul. Kruszwickiej w Jeleniej Górze gościł dzieci, młodzież i seniorów, którzy pokazali, że tańczyć każdy może bez względu na wiek, umiejętności czy stopień sprawności ruchowej. Zabawa została zorganizowana z okazji Międzynarodowego Dnia Tańca.

– Chcemy pokazać dzieciom, że każdy może tańczyć i są różne rodzaje tańca – podkreśliła cel nowej inicjatywy Małgorzata Rybarczyk-Rokita, nauczycielka w SOSW. W trakcie imprezy wystąpili podopieczni placówek specjalnych, a także grupy taneczne ze szkoły Kurzak&Zamorski, grupa hip-hopowa z MDK oraz seniorzy z Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Na

zakończenie tancerze i publiczność, mogli bawić się wspólnie, co było doskonałym zwieńczeniem integracyjnej imprezy.

– Taniec to muzyka i ruch. To pełni rolę terapeutyczną – każda forma ruchu, pokazania dzieciom, że można coś zrobić dla siebie, jest bardzo ważna dla nich – dodała nauczycielka z Kruszwickiej. Pierwsze takie wydarzenie w SOSW może być

wstępem do dalszej współpracy, bowiem Grzegorz Gigiel z Młodzieżowego Domu Kultury zadeklarował, że będzie czasem przychodził i poduczy tańca podopiecznych szkoły specjalnej.

– Najważniejsza jest integracja i kontakt ze środowiskiem zewnętrznym – podkreślił Romuald Szpot, dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Jeleniej Górze, który z radością przyjął do realizacji inicjatywę nauczycieli.

Przemek Kaczałko

Łatwiej na kolei

Przeszkolenie pracowników InfoDworców w zakresie obsługi klienta z niepełnosprawnością czy dostosowanie serwisów internetowych do ich potrzeb. To tylko niektóre punkty, jakie zawiera porozumienie, podpisane przez Polskie Koleje Państwowe S.A. z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Dzięki niemu, niepełnosprawny ma się czuć lepiej na kolei.

Stacja Racibórz ma być oddana do użytku po remoncie w czwartym kwartale 2018 roku. Będzie dostosowana do potrzeb osób o ograniczonej mobilności. Fot. R. PLK S.A.

Jak informuje fundusz, PKP S.A. zamierza również promować zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami. Spółka będzie ponadto wspierać Fundusz przy realizacji pilotażowego programu „Praca – Integracja”, a także z wykorzystaniem przestrzeni i nośników na dworcach informować o wspólnie realizowanych projektach angażujących osoby z niepełnosprawnością.

– Porozumienie, które zostało zawarte niewątpliwie przyczyni się do polepszenia sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy. Kluczowe znaczenie ma tu poprawa dostępności, podwyższenie wskaźników zatrudnienia osób niepełnosprawnych, likwidacja barier architektonicznych, ale też podniesienie jakości usług, które powinny być jednako dostępne dla wszystkich. PKP posiadając liczne placówki w różnych częściach kraju,

może stworzyć wiele przyjaznych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, a także z większą uwagą i dbałością zatroszczyć się o potrzeby niepełnosprawnych pasażerów – powiedziała Elżbieta Rafalska, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

– Współpraca z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wpisuje się w działania spółki w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu. Jako duża firma, mająca istotne znaczenie społeczne, dostrzegamy problem osób z niepełnosprawnością, dlatego też modernizując dworce kolejowe dostosowujemy je do potrzeb wszystkich grup pasażerów, także tych z ograniczoną mobilnością. Również jako pracodawca chcemy włączyć się w aktywizację osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy. Jestem przekonany, że dzisiejsze porozumienie

to dobry krok w tym kierunku – powiedział Krzysztof Mamiński, prezes PKP S.A.

– Udział spółek skarbu państwa w procesie aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami jest niezwykle ważny z dwóch powodów. Po pierwsze dysponują one znaczącym potencjałem w zakresie możliwości zatrudnienia, po drugie jako liderzy rynku są dobrym przykładem dla innych firm. Dlatego Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych konsekwentnie dąży do zaangażowania kolejnych partnerów w przedsięwzięcia realizowane w ramach programu „Praca – Integracja”. Po nawiązaniu współpracy m.in. z Poczta Polską, porozumienie z PKP jest kolejnym krokiem na drodze do większego otwarcia rynku pracy dla osób z niepełnosprawnościami – podkreśla Tomasz Maruszewski, zastępca prezesa Zarządu PFRON ds. finansowych.

PKP S.A. poświęca coraz więcej uwagi zagadnieniom związanym z niepełnosprawnością. W 2016 roku spółka opracowała wytyczne w zakresie dostosowania dworców do potrzeb osób o ograniczonej mobilności. W każdym modernizowanym przez spółkę obiekcie pojawia się szereg udogodnień dla osób z niepełnosprawnością m.in. takich jak: podjazdy, windy, ścieżki prowadzące, mapy tyflograficzne czy dedykowane miejsca parkingowe. Fundacja Grupy PKP od zeszłego roku prowadzi projekt „Widzialni Pełnosprawni”. Głównym założeniem projektu jest promowanie wiedzy na temat savoir-vivre wobec osób z niepełnosprawnością, ze szczególnym uwzględnieniem podróży.

R. Z.

Źródło: PFRON

Trudne pytania od rzecznika

Na brak odpowiedniej pomocy osobom z niepełnosprawnościami w znalezieniu pracy na otwartym rynku pracy zwraca uwagę Rzecznik Praw Obywatelskich. Wystąpił w tej sprawie do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Spytał, czy resort przygotowuje szczególne rozwiązania dla osób z niepełnosprawnościami, wchodzących na otwarty rynek pracy.

Zastępca rzecznika Stanisław Trociuk napisał do wiceministra Stanisława Szweda, że do Biura RPO wpływają skargi osób z niepełnosprawnościami w zakresie zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

„Dziś pomoc jest niewystarczająca”

Dziś osoby zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy – oprócz określenia profilu pomocy i przygotowania indywidualnego planu działania – mogą uzyskać również status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Zgodnie z ustawą z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, za osobę taką uznaje się: bezrobotnego do 30. roku życia, długotrwale, powyżej 50. roku życia, korzystającego z pomocy społecznej, mającego co najmniej jedno dziecko do 6. roku życia (lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18. roku życia), bezrobotnego niepełnosprawnego oraz poszukującego pracy niepozostającego w zatrudnieniu lub niewykonującego innej pracy zarobkowej opiekuna osoby niepełnosprawnej (z wyłączeniem opiekunów pobierających świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna).

Według RPO, umieszczenie w tym katalogu bezrobotnych osób niepełnosprawnych nie jest wystarczającym rozwiązaniem z punktu widzenia adekwatnej pomocy w znalezieniu pracy, w szczególności na otwartym rynku pracy.

S. Trociuk przypomniał, że zatrudnienie na otwartym ryn-

Postulaty osób z niepełnosprawnościami

W materiałach Kongresu podkreślano, że nowy system wsparcia będzie wymagał nowych regulacji. Generalnie prawa osób z niepełnosprawnościami powinny być zawarte w przepisach dotyczących wszystkich osób, a nie skupione w ustawie wyłącznie im dedykowanej.

Na przykład: prawo do pracy – w Kodeksie pracy oraz w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

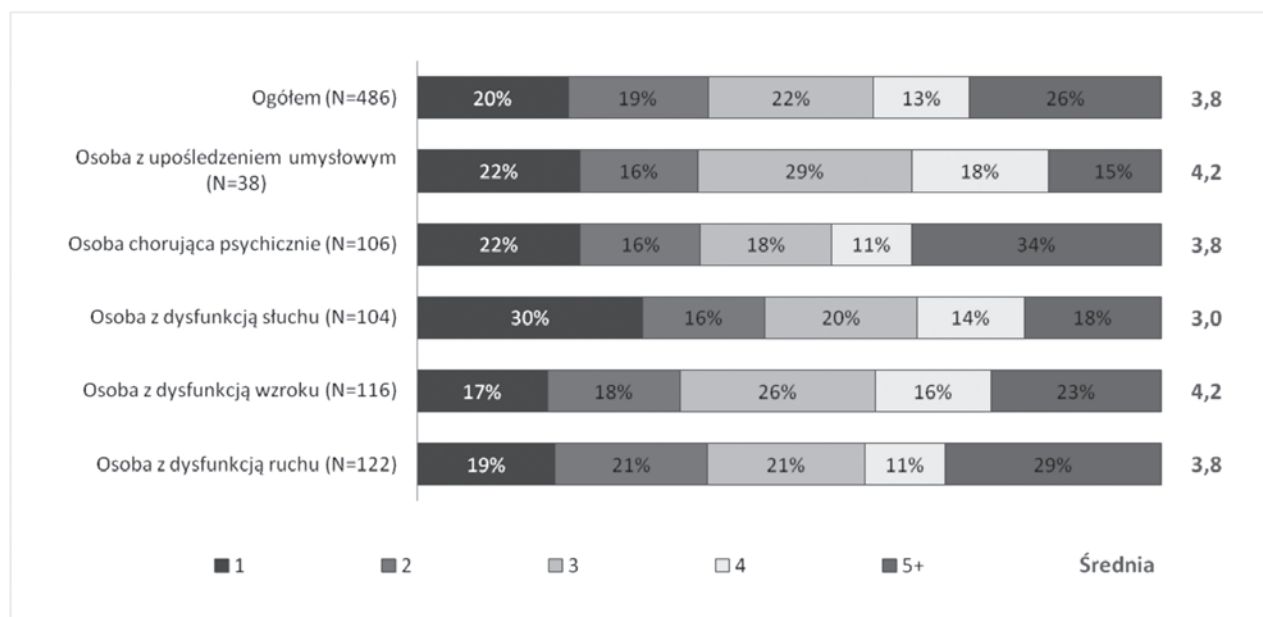

ku pracy było tematem przewodnim III Kongresu Osób z Niepełnosprawnościami, który odbył się w październiku 2017 r. pod hasłem „Za niezależnym życiem”. – Musimy stworzyć kompleksowy system wsparcia osób z niepełnosprawnościami, tak aby mogły one same o sobie decydować – mówił wtedy rzecznik praw obywatelskich Adam Bodnar.

W Kodeksie pracy proponowano m.in.:

- definicję racjonalnego dostosowania
- uprawnienia pracownicze
- przeniesione z ustawy o rehabilitacji
- rozwiązanie prawne w zakresie zdolności do czynności prawnych umożliwiające podejmowanie pracy przez osoby ubezwłasnowolnione

Liczba miejsc pracy w trakcie całej kariery zawodowej według rodzaju niepełnosprawności

Źródło: Badanie potrzeb osób niepełnosprawnych. N= osoby pracujące obecnie lub kiedyś

całkowicie (chodzi o sytuację prawną do momentu likwidacji ubezpieczenia, który ma zostać zastąpiony przez wspierane podejmowanie decyzji)

- alternatywne do formy pisemnej formy dokonywania czynności prawnych i faktycznych w ramach prawa pracy dla osób z niepełnosprawnościami nie mogących pisać

W ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy proponowano m.in.:

- zmianę definicji bezrobotnego, by obejmowała także osoby z niepełnosprawnościami (niepracujących rencistów)
- uprawnienie dla osób z niepełnosprawnościami (niepracujących rencistów) do pobierania zasiłku dla bezrobotnych na takich samych zasadach, jak osoby pełnosprawne
- dodatkowy bon dla osób z niepełnosprawnościami rozpoczynających zatrudnienie, tzw. Bon na start zwiększający motywację do podjęcia pracy

- wprowadzenie instytucji asystenta (asystenta pracy) dla pracowników z niepełnosprawnościami, finansowanego z Funduszu Pracy z możliwością powierzania tej usługi organizacjom pozarządowym
- wprowadzenie instrumentu zatrudnienia wspomaganego finansowanego z Funduszu Pracy, z możliwością powie-

rzania go organizacjom pozarządowym

- wprowadzenie dodatkowych programów dla pracodawców związanych z zatrudnianiem osób z niepełnosprawnościami

źródło: rpo.gov.pl

Resort ma 30 dni na przesłanie rzecznikowi odpowiedzi. Jeśli ją otrzymamy, opublikujemy na naszych łamach.

Sytuacja wciąż trudna

W dodatku Praca do niniejszego Biuletynu z października 2017 roku informowaliśmy o trudnej sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy. Z analizy opracowanego na zlecenie Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych raportu pn. Badanie potrzeb osób niepełnosprawnych wynika, że tylko co siódmy niepełnosprawny posiada stałą pracę bądź jest aktywny na rynku pracy. W raporcie tym przebadano prawie tysiąc osób. Olbrzymia grupa wprost deklaruje, że nie chce podjąć zatrudnienia. Jednocześnie sami niepełnosprawni wskazują, że poprawa sytuacji materialno-bytowej jest dla nich potrzebą numer 1.

Mimo zrównania ulg na rynku pracy, wciąż spora grupa – niemal 30 procent – osób niepełnosprawnych pracuje w warunkach chronionych: w Zakładach Pracy Chronionej (24 proc.), w spółdzielni socjalnej lub w ramach ZAZ.

FESTYN dla małego BOHATERA

– Bardzo się cieszę, że są nadal przy nas przyjaciele, którzy nie zapominają o Filipku od momentu gdy się urodził i dzięki którym udaje nam się uzyskać wsparcie na jego rehabilitację – mówiła Izabela Janas, mama Filipka, na rzecz którego 26 maja odbył się festyn charytatywny w Karpaczu.

Festyn charytatywny, z którego dochód przeznaczony był na zdobycie środków na leczenie i rehabilitację Filipka Janasa odbywał się już po raz trzeci. Tym razem przyjaciele chłopca, cierpiącego na wiele bardzo poważnych chorób, m.in. czterokończynowe dziecięce porażenie mózgowe, padaczkę lekoodporną, wodogłowie pokrwotoczne, dysplazję oskrzelowo-płucną, zorganizowali go w parku przy ul. Mickiewicza w Karpaczu. Prowadzącym imprezę był znany jeleniogórski aktor Jacek Grondowy. Gościem specjalnym imprezy była jeleniogórska medalistka Paraolimpiady Lucyna Kornobys.

W niejednym oku zakręciła się łza, gdy mały bohater Filippek na kolanach znakomitej sportsmenki odbywał rundę honorową na scenie przy dźwiękach nieśmiertelnego hitu grupy Queen „We are Champions”.

Podczas festynu odbywały się licytacje różnych przedmiotów oraz voucherów na pobyty w pensjonatach. Głodni mogli zjeść pyszne domowe ciasta, kielbaskę serwowaną przez strażaków z OSP Lubomierz lub pajdę chleba ze smalcem. Dzieci mogły się wyszaleć na dmucha-

nej zjeżdżalni lub torze przeszkód. Na scenie występowały zespoły wokalne i taneczne, a na finał zagrała grupa Sachiel.

– Filippek miał ostatnio pierwszy przeszczep komórek macierzystych, jak na razie idzie do przodu i rozwija się – mówi mama chłopca Izabela Janas. – Jednak nadal musimy walczyć i stale go rehabilitować. Najważniejsze jednak, że jest pogodny, zaraża wszystkich swoim uśmiechem i jest świetnym motywatorem – podkreśla mam Filipka.

Grzegorz Kędziora

Żywa lekcja integracji

Dzięki projektowi przygotowanemu przez dwie koleżanki, uczniowie najstarszej klasy Szkoły Podstawowej w Starej Kamienicy oraz drugiej i trzeciej Gimnazjum mogli się przekonać, że niepełnosprawność nie jest przeszkodą w realizacji marzeń oraz pasji. Mogli też usłyszeć, z jakimi problemami – zupełnie obcymi dla ludzi zdrowych – stykają się na co dzień osoby dotknięte różnymi dysfunkcjami.

domym czy też wózkowiczom, jakie bariery utrudniają im poruszanie się i jaka jest specyfika życia i funkcjonowania na co dzień osób z chorobami psychicznymi.

Grzegorz Kędziora

W ramach projektu „Niepełnosprawni w świecie”, nad którym uczennice ostatniej klasy gimnazjum Rokšana i Milena Sędzimir, pod opieką nauczycielki Liliany Cybuskiej, pracowały od początku roku szkolnego, zorganizowano spotkanie, na które zaproszono m.in. rehabilitantkę Katarzynę Wiśniewską oraz psychologa klinicznego Annę Jędrzyckę-Hamerę.

Na widowni zasiedli uczniowie siódmej klasy oraz gimnazjaliści. Dużym przeżyciem dla młodzieży oraz dorosłych było przedstawienie wrocławskiego teatru „Eurofion”, w którym pod kierunkiem A. Jędrzyckiej-Hamery występują osoby cierpiące na schorzenia psychiczne.

Spektakl będący adaptacją wiersza Jana Brzechwy „Ciaptak na dachu” w wykonaniu aktorów z Wrocławia był manifestem na temat inności oraz reakcji otoczenia na pozorną obcość. Młodzież mogła też obejrzeć filmy, których bohaterami było małżeństwo, któremu niepełnosprawność nie przeszkodziła w realizacji pasji podróżniczej.

Następnie podczas debaty z udziałem zaproszonych gości, uczniowie mogli się między innymi dowiedzieć: czy określenie inwalida jest obraźliwe dla osób niepełnosprawnych, jak umiejętnie pomagać osobom niewi-

Niepełnosprawni w Ameryce

Podczas wyjazdu do USA odwiedziłam kilka placówek świadczących pomoc osobom niepełnosprawnym w miejscowości Warrensburg w Ameryce Środkowej w stanie Missouri. Postaram się przybliżyć, na czym polega wsparcie dla tych osób i czym się różni od systemu w Polsce.

Pomocą osobom dysfunkcyjnym zajmują się organizacje państwowe, pozyskujące środki finansowe poprzez realizację projektów oraz zachęcanie darczyńców do wsparcia. Osoby objęte pomocą nazywane są klientami, a instytucje, w których przebywają w ramach tera-

pii, nie mają w nazwie określeń wskazujących na nieporadność życiową.

Organizacja Johnson County Board of Services, prowadzi placówki w formie warsztatów, odrębne mieszkania wspierane oraz będące własnością osób niepełnosprawnych lub ich ro-

dzin. Do pomocy ludziom starszym, nieporadnym przebywającym w domach, kierowani są klienci, którzy m.in. w taki sposób przygotowują się do podjęcia pracy albo tylko uspołecznienia, w zależności od stopnia niepełnosprawności.

Kolejnym etapem radzenia sobie jest przygotowanie do zatrudnienia w zakładach, które także te organizacje tworzą. Zdarza się również, że osoby podejmują zatrudnienie na otwartym rynku pracy.

Johnson County Board of Services prowadzi m.in. zakład segregacji śmieci, lumpeks – do którego towary dostarczają różni ludzie, kawiarnię oraz sklep, w którym sprzedawane są m.in. produkty wytwarzane przez ich klientów. Osoby niepełnosprawne otrzymują zlecenia do wykonania prac użytecznych społecznie: wkładanie baterii do opakowań, składanie części będących elementami maszyn

czyszczących chodniki w mieście, czy proste czynności krawieckie. Działalność kawiarni przynosi zyski, ponieważ stołują

się tu także okoliczni mieszkańcy i prowadzony jest catering.

Osoby mniej sprawne biorą udział w miejskich akcjach

sprzątania obejść czy sadzenie roślin. Wykonują wszelkie czynności, które pozwolą w samoobsłudze a potem w wolontariacie, do którego garną się młodzi i starzy. Pomocy, życzliwości oraz obdarzania innych uśmiechem uczą się tutaj ludzie od najmłodszych lat.

Warrensburg to malownicze miasteczko położone nad rzeką Schroon w hrabstwie Warren, liczy ponad 4 tysiące mieszkańców.

Wanda Milewska

Fot. Grzegorz Milewski

Festiwale mają moc

Stowarzyszenie Ostoja jest znane w społeczności osób niepełnosprawnych. Jednak osoby pełnosprawne nie bardzo wiedzą, czym się ono zajmuje, pomimo wielu ich działań na rzecz niepełnosprawnych dzieci, młodzieży i dorosłych.

12 maja Stowarzyszenie Ostoja po raz ósmy organizowała Festiwal Kreacji we Wrocławiu. Festiwal ten jest szczególny, gdyż jest skierowany do lokalnej społeczności. Pokazuje on, że osoby niepełnosprawne mimo swoich ograniczeń również mogą być kreatywne. To one prowadziły tam wszystkie warsztaty przy wsparciu terapeutów. Na jednym ze stoisk dzieci i dorośli mogli wziąć udział w zajęciach z manufaktury i rękodzieła. Niepełnosprawni przygotowali warsztaty z wykonywania zakładerek do książek i malowania obrazków na kamieniach. Oprócz tego, można było wykonać wła-

sną biżuterię m.in. bransoletki z muliny i kokardek. Szczególną popularnością cieszyło się to wśród dzieci, które lubią zabawy plastyczne i łatwo pobudzić ich wyobraźnię.

Festiwal nie kończył się tylko na tym. Niepełnosprawni spełniają się również w aktywnościach ruchowych, co zaowocowało pokazem zumby. Ukazuje to, że nie ma ograniczeń i wszyscy mogą dobrze się bawić tańcząc.

Wszędzie można było zobaczyć bańki mydlane, które sprawiają największą radość najmłodszym. Większość się również świetnie bawiła i mogła poczuć niczym akrobata, używając szarf gimnastycznych, które można było dojrzeć już z daleka. Czuło się tam radosną atmosferę. Wszyscy zarażali pozytywnym nastawieniem do życia, a słoneczny i ciepły dzień sprzyjał dobremu humorowi.

Ten festiwal jest dobrym przedsięwzięciem ze względu na integrację pomiędzy osobami niepełnosprawnymi i pełnosprawnymi. Zmniejsza bariery społeczne i zwiększa świadomość na temat osób z różnymi dysfunkcjami. Takie przedsięwzięcia jak Festiwal Kreacji pomagają w ukazaniu potencjału, który tkwi w osobach niepełnosprawnych.

Anna Tokarska

GERIATRIA

– potrzebne nowe spojrzenie

Komisja Ekspertów ds. Osób Starszych apeluje o zmianę podejścia do geriatry w Polsce. – Jeżeli nie podejmiemy konkretnych działań, nie zrewolucjonizujemy ochrony zdrowia osób starszych, to w perspektywie najbliższych dziesięcioleci zamiast szpitali będziemy mieli masowe umieralnie seniorów – takie są wnioski z dyskusji Komisji Ekspertów ds. Osób Starszych przy Rzeczniku Praw Obywatelskich o konsekwencjach nie wprowadzenia w sieci szpitali opieki medycznej dla osób starszych.

W spotkaniu wzięli udział m.in.:

- prof. Ewa Marcinowska-Suchowierska, członkini Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie, kierowniczką Kliniki Geriatrii Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego w Warszawie,
- prof. Tomasz Kostka, krajowy konsultant w dziedzinie geriatry,
- prof. Barbara Bień, wojewódzka konsultantka w dziedzinie geriatry w woj. podlaskim,
- dr Jarosław Derejczyk, wojewódzki konsultant w dziedzinie geriatry w woj. śląskim przedstawicielki Ministerstwa Zdrowia z Departamentu Analiz i Strategii oraz z Departamentu Ubezpieczenia Zdrowotnego.

TAKIE WNIOSKI

Obecnie w sieci szpitali nie ma oddziałów geriatrycznych, zdaniem resortu zdrowia seniorom wystarczy pomoc internistów. Tymczasem tak nie jest. Tak jak opiekę nad dziećmi powierzamy pediatrom a nie internistom, tak seniorzy potrzebują wsparcia geriatrów.

Pacjent geriatryczny trafia-

jący na oddział internistyczny nie ma szans na właściwą opiekę, ponieważ personel nie ma dla niego wystarczająco dużo czasu, ani nie jest odpowiednio przygotowany. Nauka geriatry wymaga uczenia się wg. standardów stosowanych na oddziałach geriatrycznych. Nie można

Obecnie w sieci szpitali nie ma oddziałów geriatrycznych, zdaniem resortu zdrowia seniorom wystarczy pomoc internistów. Tymczasem tak nie jest. Tak jak opiekę nad dziećmi powierzamy pediatrom a nie internistom, tak seniorzy potrzebują wsparcia geriatrów.

się tego nauczyć u konsultanta geriatrycznego na oddziale ogólnym. Na izbach przyjęć lekarze nie potrafią zidentyfiko-

wać pacjentów geriatrycznych i odpowiednio ich kwalifikować, a w konsekwencji taki pacjent jest niewłaściwie leczony. Lekarze interniści nie są przygotowani do zajmowania się pacjentami geriatrycznymi i są odcięci od możliwości nauki przez wprowadzenie sieci szpitali.

(PRAWIE) WSZYSTKO O GERIATRII

1. Geriatria jest dla najstarszych, najbardziej schorowanych pacjentów. Zajmuje się pacjentami, którzy mają wiele chorób, wymagają konsultacji wielu specjalistów i potrzebują wsparcia lub opieki innych osób. Są to osoby często „uszkodzone” przez kolegów lekarzy nie-geriatrów. Nieprawidłowe zaordynowania leków jest 4 przyczyną zgonów wśród najstarszych pacjentów z wielochorobowością. 2. Celem opieki geriatrycznej nie jest wyleczenie pacjenta, bo tego nie da się zrobić, ale takie jego usprawnienie, żeby mógł być rehabilitowany, a następnie wrócić do swojego środowiska i dużo lepiej funkcjonować mimo posiadania nadal wielu chorób. 3. Geriatria, choć formalnie uznana została za priorytet w systemie ochrony zdrowia, to nie znajduje się na mapie potrzeb zdrowotnych, nie ma jej w sieci szpitali I i II stopnia. Nie istnieje też w Polsce rehabilitacja geriatryczna. NFZ opornie kontraktuje usługi geriatryczne – choć taka usługa kosztuje średnio o 1300 zł mniej w porównaniu

z kosztami tradycyjnego leczenia internistycznego połączonego z pomocą specjalistyczną. 4. Wdrożenie sieci szpitali wprowadziło element zawieszenia i niepewności co do przyszłości opieki geriatrycznej. Choć nie zmieniło się w zasadzie finansowanie, to jednak kontrakty przedłużane są co 3 miesiące. Geriatria znalazła się w bardzo trudnej sytuacji z powodu nie włączenia do sieci placówek I i II stopnia. Jest to szkodliwe ze względu na pacjentów geriatrycznych jak i ze względu na system szkolenia geriatrów. 5. Konieczne jest przedsięwzięcie wszelkich kroków, aby geria-

tria utrzymała się na poziomie, jaki udało się osiągnąć w 2015 r. Jak podaje prof. Ewa Marciniowska-Suchowierska, członkini Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie RP, Rada rekomendowała Prezydentowi stanowisko konieczności utrzymania degradacji geriatry w Polsce, a następnie jej rozwijania. Prezydent zwrócił się w tej sprawie do Ministra Zdrowia. 6. Zdaniem prof. Tomasza Kostki, krajowego konsultanta w dziedzinie geriatry powinniśmy iść w kierunku odwrotnym, niż jest obecnie przyjęty w sieci szpitali. Należy: – na oddziałach internistycz-

nych kontraktować usługi geriatryczne i przekształcać oddziały internistyczne w internistyczno-geriatryczne; – tworzyć oddziały/pododdziały rehabilitacji geriatrycznej; – wprowadzić szpitalną jednolitą opiekę geriatryczną i hospitalizację domową.

Opr. KSON

Źródło: Polityka senioralna w okresie 2010-2018 a pozycja geriatry
Stan opieki geriatrycznej w Polsce – czerwiec 2018
GERIATRIA w POLSCE A.D. 2018
za: <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/komisja-ekspert%C3%B3w-ds-os%C3%B3b-starszych-apeluje-o-zmian%C4%99-podej%C5%9Bcia-do-geriatry-w-polsce>

Sztuka Osób Niepełnosprawnych – konkurs PFRON-u

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych ogłasza XVI edycję Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego dla uczestników warsztatów terapii zajęciowej, uczestników środowiskowych domów samopomocy oraz niepełnosprawnych mieszkańców domów pomocy społecznej „Sztuka Osób Niepełnosprawnych”.

Niepodległa bez barier – od morza do Tatr to tytuł konkursu. Termin składania prac mija 31 sierpnia br. Należy je składać w swoich Oddziałach Wojewódzkich PFRON. Zgłoszenia prac do konkursu – jedynie na formularzu zgłoszeniowym, który jest do pobrania na stronie internetowej PFRON-u: <https://www.pfron.org.pl/aktualnosci/szczegoly-aktualnosci/news/sztuka-osob-niepelnosprawnych-nowa-edycja/>

Kategorie i techniki wykonania prac:

• MALARSTWO I WITRAŻ •

Dopuszczalne techniki: akwarele, pastele, gwasz, olej itp., na dowolnym podłożu (np. płótno, papier, tkanina, szkło, płyta)

• RYSUNEK I GRAFIKA •

Dopuszczalne techniki: ołówek, węgiel, piórko, mazak, techniki powtarzalne np. drzeworyt i linoryt

• RZEźBA KAMERALNA I PŁASKORZEźBA •

Dopuszczalne techniki: rzeźba w drewnie, ceramice, kamieniu i technikach mieszanych

• TKANINA I APLIKACJA •

Dopuszczalne techniki: hafty wykonane różnorodną techniką, gobeliny, makaty

• FOTOGRAFIA I FILM •

Fotografia i film cyfrowy

**Szczegółowe informacje zawarte są w Regulaminie.
Projekt realizowany w ramach obchodów stulecia odzyskania niepodległości.**

Na dobrym szlaku

Rozmowa w harcmistrzynią Dorotą Kołakowską, kierowniczką Wydziału Nieprzetartego Szlaku Głównej Kwatery Związku Harcerstwa Polskiego, Komendantką Chorągwi Dolnośląskiej.

– Nieprzetarty Szlak to w skrócie harcerstwo dla osób z niepełnosprawnościami. W tym roku obchodzi 60-lecie istnienia. Wypada zapytać, w jakiej jest kondycji?

– Myślę że dobrej. Kieruję NS-em w ZHP od ponad 15 lat, doczekaliśmy jubileuszu. Od kilkunastu lat nie mamy spadku liczebnego, utrzymujemy się na poziomie 6 tysięcy członków. Realizujemy wiele projektów. Możemy funkcjonować szeroko dzięki środkom pozyskanym z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Na terenie Chorągwi Dolnośląskiej realizujemy duży projekt związany z Rajdem Granica. Ten rajd jest wyjątkowy, bo nie dość, że od kilku lat zrzesza ponad tysiąc uczestników, to wśród nich jest ponad 300 osób z różnymi niepełnosprawnościami. Jest to chyba największy taki rajd, gdzie tak wiele osób niepełnosprawnych ma możliwość podziwiania piękna Karkonoszy.

– Istotą rehabilitacji jest wyciągnięcie osób niepełnosprawnych z domów. Ten rajd, jak rozumiem, jest przykładem tego działania.

– Rehabilitacja przez integrację społeczną jest bardzo ważnym zadaniem. Wydaje mi się, że w Związku Harcerstwa

Polskiego jest realizowana w sposób wyjątkowy.

– Jak wyglądają dzisiaj drużyny NS?

– Trudno jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie. Drużyny są różne z uwagi na różnego rodzaju niepełnosprawności. Około 70 procent to drużyny zrzeszające dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami intelektualnymi. Z nimi się trudno pracuje, ale ich jest najwięcej i one nas najbardziej potrzebują. Dzieci z niepełnosprawnościami ruchowymi, bądź narządu wzroku czy słuchu, całkiem dobrze sobie radzą i świetnie się integrują. Mamy drużyny bardzo różne, liczne – 40-osobowe. Na taką drużynę przypada 4-5 opiekunów. Są też drużyny, które ze względu na rodzaj niepełnosprawności, liczą nie więcej, jak 6 osób. A to dlatego, że praca nad takim dzieckiem jest trudniejsza.

– Obozy harcerskie dla drużyn Nieprzetartego Szlaku różnią się od tradycyjnych obozów harcerskich pod namiotami?

– Zasady organizacji są takie same. Jest dużo drużyn, które organizują obozy w lesie, pod

– Drużyn nieprzetartego szlaku jest coraz więcej – mówi harcmistrzyni Dorota Kołakowska.

namiotami, i uczestnicy sobie radzą. Oczywiście, jest inny sposób ich przygotowania. Na pewno musi być więcej opiekunów, niż na tradycyjnym obozie, stąd też są one droższe. W większości jednak obozy organizowane są w ośrodkach wypoczynkowych, by dzieci i drużynowi mieli ułatwione zadanie opieki nad nimi. Gros działań drużynowych to opieka w czasie takich wyjazdów, ona musi być bardziej wzmożona niż na co dzień.

– Cele są takie same: usamodzielnienie się, pokonywanie pewnych słabości.

– To prawda, cele mamy takie same. To przede wszystkim usamodzielnienie, aktywizacja uczestników, zmierzająca do tego, aby dziecko nabrało większej pewności siebie, żeby umiało sobie radzić w typowych sytuacjach na wyjazdach

czy na zbiórkach. Drużynowy uczy swoich podopiecznych, jak powinni reagować na takie sytuacje. Przykładem choćby czynność skasowania biletu. Musimy pamiętać, że nie wszędzie jest za darmo dla niepełnosprawnych, nad czym ubolewam, ale to inna sprawa. Nieraz trzeba kilkanaście razy powtórzyć tę samą czynność, by dzieci ją zapamiętały i nauczyły się odruchowo ją wykonywać.

– Czy są chętni do działania w drużynach?

– Mamy stały przypływ członków i nasze szkolenia pozwalają na to, żeby powstawały nowe drużyny. W ubiegłym roku takie drużyny powstały po kursie, który zorganizowaliśmy. Do pracy w drużynach nie-

przetartego szlaku zapraszamy przede wszystkim nauczycieli z placówek szkolnictwa specjalnego. Są to osoby przygotowane do opieki, pracy nad dzieckiem niepełnosprawnym. My uczymy ich tylko, w jaki sposób wzbogacić pracę wychowawczą w oparciu o harcerski system wychowawczy.

– Który, zdaniem wielu, jest bezcenny i uniwersalny.

– Zawsze na kursach mówię, że jestem fanką metody harcerskiej. Jak do tej pory, nikt po Baden Powellu (twórcy skautingu – przyp. aut.) nie wymyślił lepszej metody wychowawczej. Pamiętajmy, że Baden Powell nie układał metody pod niepełnosprawnych, ale niepełnosprawni dostosowali ją do swo-

ich potrzeb. To, że ona może być dostosowana do możliwości każdego dziecka to kolejny argument za tym, że jest bezcenna i ponadczasowa.

– Gdzie mają się zgłaszać rodzice, którzy chcą zapisać swoje niepełnosprawne dziecko do drużyny harcerskiej?

– Do harcerskich komend chorągwi. W większości komend działają referaty Nieprzetartego Szlaku i tam można uzyskać informacje, gdzie funkcjonują drużyny najbliższej ich miejsca zamieszkania. W większości te drużyny działają w oparciu o placówki specjalne i bezpośrednio w tych placówkach można uzyskać niezbędne informacje.

Dziękuję za rozmowę

R. Z.

To już 60 lat

Twórczynią ruchu Nieprzetartego Szlaku w harcerstwie jest harcmistrzyni Maria Łyczko. W 1958 roku prowadziła w Rabce pierwszy kurs metodyki harcerskiej dla nauczycieli i wychowawców z sanatoriów i prewentoriów. Do pracy z dziećmi chorymi wyruszyła wówczas pierwsza grupa wychowawców przygotowanych do pracy metodą harcerską. Od roku 1959 i w kolejnych latach uczestnikami kursów w Rabce stają się wychowawcy i nauczyciele ze wszystkich prawie zakładów i placówek podległych Ministerstwu: Edukacji, Sprawiedliwości, Zdrowia i Opieki Społecznej.

Drużyny NS powstają w zakładach i placówkach dla dzieci niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i przewlekle chorych. Program wychowawczy oparty jest na założeniach ogólnopolskiego programu ZHP i realizowany metodą harcerską dostosowaną do możliwości fizycznych, psychicznych i intelektualnych dzieci i młodzieży należących do drużyn. Już w pierwszym roku istnienia ruchu NS powstało 50 drużyn (1500 członków), w dziesiątą rocznicę pracowały 663 drużyny (20 000 członków).

Celem nadrzędnym pracy wychowawczej w drużynach NS jest przygotowanie dzieci dotychczas izolowanych do życia w środowisku, obudzenie w nich poczucia

własnej wartości i przydatności społecznej. Nauczenie ich otwartości, przełamywania lęków, poprawianie sprawności fizycznej. Wyprowadzenie z zakładów zamkniętych na ulice i na biwaki, na wycieczki, obozy i zloty. Zetknięcie z normalnym życiem, z rówieśnikami. W mundurach harcerskich wszystkie dzieci wyglądają podobnie, zacierają się różnice. Następuje pełna integracja. Drużyny NS stają się integralną częścią obozów harcerskich, zlotów i biwaków, uczestniczą we wszystkich służbach.

Harcmistrzyni Dorota Kołakowska jest kierownikiem Wydziału Nieprzetartego Szlaku od 2002 roku.

źródło: ns.zhp.pl

Piękny Jubileusz

Uroczystości Święta Matki w Jeleniej Górze obchodzone od 30 lat zostały zainicjowane przez proboszcza Parafii księdza dr Józefa Steca w trakcie budowy kościoła i co roku przyciągają niezmiennie rzesze parafian z Cieplic, gości z sąsiednich miejscowości, a także gości specjalnych z przedstawicielami władz samorządowych, wojewódzkich, posłów oraz przedstawicielami władz państwowych.

W tym roku mieliśmy zaszczyt gościć m.in.: Elżbietę Rafalską – Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Minister Elżbietę Witek, Marzenę Machałkę – Wiceministra MEN. Początki i warunki były skromne, ale zawsze można było liczyć na oddanych ludzi. Dużym wsparciem dla ks. Józefa Steca była mama Maria, która dodawała siłę w trudnych momentach, a także często gotowała posiłki dla wszystkich przychodzących do pracy i pomocy. Z roku na rok festyn zataczał coraz szersze kręgi. Olbrzymia i niesłabnąca popularność tego Święta jest efektem wielomiesięcznych przygotowań organizacyjnych związanych z pozyskiwaniem ciekawych osobowości i tematów na sesje naukowe, artystów oraz różnorodnych zespołów muzycznych,

orkiestr dętych, utalentowanych dzieci i młodzieży stanowiących kulturalne uatrakcyjnienie wszelkich realizowanych przedsięwzięć i projektów.

W 2013 roku powstało Stowarzyszenie Święta Matki, którego prezesem został Zbigniew Ładziński, od lat współpracujący z księdzem proboszczem. Pojawiły się dodatkowe możliwości rozszerzania atrakcji programowych Święta Matki poprzez pozyskiwanie funduszy w ramach różnych projektów od Fundacji KGHM Polska Miedź, Urzędu Marszałkowskiego Dolny Śląsk, PGE czy też Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Promujemy profilaktykę zdrowotną organizując wykłady o tematyce zdrowotnej. W kręgu naszych zainteresowań znajduje również miejsce problematyka ekologiczna, a także propagowanie rodzinnego spędzania czasu wolnego z nastawieniem na rekreację i sport. Na podkreślenie zasługuje znaczące zaangażowanie ludzi biorących

udział podczas przygotowań i realizacji wszystkich etapów uroczystości w ramach wolontariatu. Pozyskujemy także sponsorów zewnętrznych, którzy wspierają wydatki na fanty do loterii i na nagrody dla uczestników organizowanych konkursów, występów i rozgrywek sportowych. Wśród najbardziej zaangażowanych należy wymienić: Jelenia Plast, Jelcar Fiat, Darmowe Noclegi, PM Poland, CPU-ZETO, SOFRA-Institut Zdrowia Mielno-Karpacz, OMEGA PPHU Jelenia Góra, Sim Jelenia Góra, Uzdrowisko Cieplice, R.A.G. Lubin.

Święto Matki 2018 ponownie potwierdziło celowość podejmowania działań, mających za zadanie podkreślenie roli i znaczenia matki i rodziny, która jest przyszłością całego społeczeństwa. Zostało objęte Honorowym Patronatem przez panią Agatę Kornhauser-Dudę, reprezentowaną przez kapelana Prezydenta Andrzeja Dudy, księdza prałata Zbigniewa Krasa. W programie ujęte zostały działania związane z 100 rocznicą odzyskania przez Polskę Niepodległości. W dniach 26 i 27 maja 2018 r. tradycyjnie całe rodziny uczestniczy-

ły w przygotowanych dla nich atrakcjach. W siedzibie Filii Politechniki Wrocławskiej w Jeleniej Górze odbyła się sesja naukowa o tematyce patriotycznej, podczas której zaprezentowano wykłady „Od Bogurodzicy do Hymnu Narodowego” – Ivo Łaborewicz oraz „Zapomniany wieszcz – prorok Niepodległości Zygmunt Krasiński” przygotowany przez prof. zw. dr hab. Henryka Gradkowskiego. Całość zakończyły występy dzieci z Przedszkola Zaczarowany Parasol i SP Nr 6 w Jeleniej Górze. W sobotnie popołudnie Zdrojowy Teatr Animacji w Jeleniej Górze był miejscem wzruszającego koncertu pieśni patriotycznych w wykonaniu Chóru Uniwersytetu Wrocławskiego pod kierunkiem prof. Alana Urbanka. Wielkie podziękowania należy również skierować pod adresem zespołu instrumentalno-wokalnego „Promyki Krakowa” pod kierunkiem Romany Krzemień, który przedstawił bogaty repertuar patriotyczny dla młodzieży „Droga do Niepodległości”. Niedzielny Festyn rozpoczął się od uroczystego „Marszu Niepodległości”. Z Placu Zdrojowego na Plac Kościelny szła Młodzieżowa Orkiestra Dęta gminy Tryńcza, Marżonetki, Straż Grobowa Turki. Gwardia Matki Bożej Miłosierdzia z Cieplic, Orkiestra Kopalni Węgla Kamiennego Katowice, dzieci i młodzież z Przedszkola Nr 14 oraz SP Nr 3 w Jeleniej

Górze, a także mieszkańcy.

Na placu kościelnym orkiestry i Mażoretki dały pokaz musztry paradej a członkowie Gwardii Matki Bożej wraz z małżonkami zatańczyli poloneza. Po mszy koncelebrewanej pod przewodnictwem i z homilią Jego Eksce-lencji ks. bp Antoniego Długosza rozpoczęły się występy, loteria fantowa, zabawy dla dzieci i inne atrakcje dla uczestników festynu. Dużym zainteresowaniem i aplauzem publiczności cieszyły się występy Podgórzezan, Wesołej Lwowskiej Fali, „Promyczków Dobra” z Nowego Sącza i Macieja Wróblewskiego.

W podzięce za zaangażowanie osobiste i wkład pracy wolontariuszy, wsparcie sponsorów, tradycyjnie wręczono Oskary „Święta Matki” osobom szczególnie zasłużonym w okresie 30 lat trwania Święta. Równoległe z występami odbywały się rozgrywki sportowe i zabawy rodzinne pod kierunkiem Ireneusza Taraszkiewicza – dyrektora Międzyszkolnego Ośrodka Sportu w Jeleniej Górze, przyciągając zainteresowanie ponad 150 zgłoszonych uczestników i wielu rodzin. Przeprowadzono gry i zabawy rekreacyjne dostosowane do wieku i możliwości fizycznych dzieci, mini koszykówkę dla zespołów, a także „Streeball” – baw się koszykówką z mamą i tatą. Uczestniczyło 40 drużyn młodzieżowych z miasta

i regionu. Każdemu uczestnikowi zapewniono ciepły posiłek i zimne napoje. Wszyscy uczestnicy indywidualni, zespołowi i rodziny otrzymali pamiątkowe medale, koszulki, opaski i inne cenne nagrody. Dużą popularnością cieszyła się tradycyjnie loteria fantowa oraz Wielka Gala Szczęśliwego Losu od Przyjaciół Święta Matki, czyli losowanie upominków specjalnych ufundowanych przez sponsorów zewnętrznych. Pobyt całych rodzin przez długi czas na Festynie był możliwy dzięki zapewnieniu przez organizatorów zimnych napoi, dostępności do punktów gastronomicznych, miejsc zabaw dla dzieci m.in. dmuchany zamek. Nie do przecenienia jest praca ponad 60 wolontariuszy, którzy obsługiwali stoiska loteryjne, sprzedawali losy, dbali o porządek na placu kościelnym, służyli pomocą uczestnikom Festynu, dbali o zaproszonych gości oferując noclegi, dekorując plac kościelny, dokumentując przebieg projektów. Oceniamy, że w tym roku przybyło do nas około 6 tysięcy ludzi, chętnych do spędzenia czasu wraz z rodziną.

Stowarzyszenie Święta Matki składa serdeczne podziękowania wszystkim, którzy przyczynili się do wspólnego świętowania Jubi-leuszowego 30. Święta Matki.

Joanna Warchoł

Viceprezes Stowarzyszenia
Święta Matki

Marzy i działa. Buduje rakiety

Dawid Pieper to tegoroczny maturzysta i uczestnik projektu Zdolni z Pomorza. Fascynuje się astronomią, pochłaniają go sieci neuronowe i muzyka. Marzy o pracy w Europejskiej Agencji Kosmicznej. Pomimo że stracił wzrok, tworzy rakiety przeznaczone do testów elektroniki.

W Polskiej Filharmonii Bałtyckiej w Gdańsku, 18 czerwca 2018 r. odbyła się gala Zdolnych z Pomorza. Dawid jest jednym z ponad 1700 zdolnych uczniów, którzy uczestniczą w projekcie samorządu województwa pomorskiego. Dzięki temu korzysta z opieki mentorskiej i wsparcia specjalistów. Opowiada o pokonywaniu barier i wielkich planach na przyszłość.

O pasji syna i marzeniach rodziców

Dawid jest kierownikiem projektu Infinity. Jego zespół opracował kilka modeli rakiet testowych, Infinity 2 jest największym modelem naddźwiękowym, przeznaczonym do testów elektroniki na pułapie do 5 km. Dalekosiężnym celem projektu jest opracowanie metody sterowania rakieta podczas lądowania. Największym sukcesem ekipy projektowej jest udany lot rakiety Infity 2 na wysokości 720 m. – Kiedy zaczęła się moja pasja? W drugiej klasie podstawówki wpisałem w Wikipedii hasło gwiazda, zacząłem czytać

Grzegorz Pieper jest dumny z syna Dawida. Fot. pomorskie.eu

o przemianach termojądrowych i od tego czasu jeszcze mi nie przeszło – żartuje Dawid, maturzysta zastanawiający się nad wyborem wyższej szkoły. Mierzy wysoko, chce dostać się na Politechnikę Warszawską. Jednak mama Dawida, Mariola Pieper, nieco inaczej postrzega początki nietypowych pasji syna. Przypomina sobie sytuację z okresu bożonarodzeniowego kilkanaście lat temu. Wtedy jeszcze jej syn widział. Podczas obiadu w restauracji Dawid zniknął, bo musiał się dowiedzieć, jak to się dzieje, że lampki na choince świecą. – Dawid od zawsze przejawiał dziwne zainteresowania i nie wystarcza mu odpowiedź: „bo tak jest”. Musi znać odpowiedź na pytanie „dlaczego tak jest”? Docieka tak długo, aż dotrze do źródeł – podkreśla mama Dawida.

Początki nauki

Rodzice nie ukrywają, że za punkt honoru postavili sobie,

żeby ich syn był taki sam jak jego rówieśnicy. Zanim poszedł do szkoły, chodził na zajęcia przygotowujące do nauki, usprawniające palce, nauczył się alfabetu Braille’a. Można więc rzec, że szedł do szkoły doskonale przygotowany. Poza tym tata, Grzegorz Pieper, razem z chłopcem wykonywał doświadczenia fizyczne i chemiczne, tłumaczył świat w taki sposób, żeby niewidomy syn mógł go sobie wyobrazić. Natomiast mama – ponieważ nie wszystkie podręczniki były zapisane alfabetem Braille’a – systematycznie je przepisywała. Efekt był taki, że Dawid był najlepszym uczniem w klasie i stawał się coraz bardziej samodzielny, co ogromnie cieszy rodziców. – Dawid nie ma żadnych oporów, żeby napisać do profesora z Cambridge w nurtującej go sprawie. Co ciekawe, otrzymuje od tego profesora odpowiedź – mówi mama Dawida. – Najbardziej cieszy mnie to, że to czego się uczy

i nad czym pracuje, ma przełożenie na rzeczywistość. Píše programy dla niewidomych, pokazuje, że programowanie może być dostępne również dla nich. Jeszcze niedawno musieliśmy się zmagać ze stereotypem, że niewidząca osoba nie może pasjonować się matematyką, fizyką czy informatyką. A Dawid nie tylko przełamuje ten stereotyp, ale też pokazuje, że można być bardzo dobrym w tej dziedzinie – dodaje mama. Grzegorz Pieper jest dumny z syna, że posiada tak ogromną wiedzę informatyczną, ale też nie ukrywa, że nieraz trzeba było się natrudzić, żeby wytłumaczyć mu jakieś zagadnienia, a bywało, że sam musiał się doksztalcić. – Często jest tak, że Dawid coś wymyśli, zada pytanie i ja wtedy mówię: „To idę się przygotować, bo tego nie wiem”. Muszę szukać, czytać, zgłębiać temat. Tak też było z jego największą pasją. Gdy w gimnazjum wymyślił sobie, że będzie budował rakiety, to trzeba się było o tych rakietach nauczyć – śmieje się tata Dawida.

Jak się z Dawidem pracuje w szkole?

Nauczycielka matematyki w I LO w Wejherowie Anna Joachimiak na początku była nieco zaniepokojona, że będzie uczyć niewidomego ucznia, jednak wątpliwości i lęk szybko ustąpiły poczuciu satysfakcji. – W trakcie zajęć okazało się, że nauczanie Dawida jest wyzwaniem, a nie przeszkodą. To bardzo ambitna, a przy tym ciepła

i wrażliwa osoba, uzdolniona nie tylko w naukach ścisłych, ale również artystycznych i językowych. Dawid wie, czego chce w życiu, wie, czego nie wie i umie w odpowiedni sposób sformułować swoje problemy. Myślę, że praca z nim dała mi bardzo dużo, zarówno jako nauczycielowi, jak i człowiekowi – mówi Anna Joachimiak. – To człowiek, który nie widzi barier, oczywiście bardzo realnie stąpa po ziemi i wie, że są różne przeszkody, ale na starcie nie zakłada, że nie uda się ich rozwiązać. Na pewno zrealizuje to, do czego dąży. Jestem pewna, że o Dawidzie i o jego osiągnięciach naukowych jeszcze nieraz usłyszymy – dodaje Joachimiak.

Gdańsk czy Warszawa?

Dawid w maju zdawał maturę, przed nim ważna decyzja życiowa, wybór kierunku studiów i uczelni. Pragnie studiować informatykę na Poli-

technice Warszawskiej. Rodzice mimo obaw, wspierają syna w wyborze drogi życiowej. – Staramy się, żeby nasz syn był jak najbardziej samodzielny, bo przecież jest już dorosły. Musi sobie życie ułożyć. Jakąkolwiek uczelnię wybierze, czy będzie to Politechnika Gdańska czy Politechnika Warszawska, zawsze będzie się to wiązało z przeprowadzką, bo przecież mieszkamy pod Wejherowem. Będzie to więc dla niego i dla nas sprawdzian. Zresztą Dawid zaczyna nam coraz bardziej udowadniać, że jest dorosły i chce podejmować decyzje samodzielnie. Ostatnio kupił przez Internet bilet do Warszawy i poinformował nas, że jedzie sam. Co nam pozostało? Trzeba było pozwolić na samodzielną wyprawę. Wrócił. Udało się. Jest w całości – śmieje się tata Dawida.

*źródło: Urząd Marszałkowski
Województwa Pomorskiego
(pomorskie.eu)*

ZDOLNI Z POMORZA

Projekt samorządu województwa pomorskiego Zdolni z Pomorza to unikatowy w skali kraju pomysł objęcia kompleksową opieką szczególnie utalentowanych uczniów. Został wypracowany w innowacyjnym projekcie, realizowanym w latach 2010-2014.

Następnie, korzystając z dostępnych środków unijnych, samorząd wspólnie z pomorskimi powiatami i największymi uczelniami realizuje 26 projektów, w ramach których wszechstronne wsparcie mogą uzyskać zarówno uczniowie uzdolnieni z matematyki, fizyki i informatyki, jak i ci, którzy posiadają talenty w zakresie nauk przyrodniczych i humanistycznych.

Impreza miała cele integracyjne, informacyjne, edukacyjne, ale i rozrywkowe

Piknik przeciw wykluczeniu

Już po raz siódmy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował w Jeleniej Górze festyn integracyjny pod hasłem: „Walka z dyskryminacją osób niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym”. Przedstawiciele 44 organizacji i partnerów bawili się na Placu Piastowskim i w Parku Zdrojowym.

W trakcie festynu odbyły się liczne występy artystyczne i pokazy. Daniel Sielski recytował własne wiersze, wystąpiła grupa taneczna Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Rodzin i Przyjaciół Dzieci z Zespołem Downa, pokaz kravmagi, a także występy przedszkolaków z Miejskich Przedszkoli Nr 11 „Krasnala Hałabały”, 27 „Okraglaczek”, Miejskie Integracyjne Przedszkole Nr 14 i Niepublicznego „Król Maciuś”. Ponadto wystąpił zespół śpiewaczy Szklarki, zespół wokalny Agat, zespół Sokolik oraz Sachiel. Można też było obejrzeć spektakl „Czerwony kapturek” w wykonaniu rodziców ze Szkoły Podstawowej Nr 13.

Wśród przybyłych organizacji i firm, które na swoich stoiskach prezentowały przedmiot swojej działalności były przede wszystkim te, które pracują w obrębie niedostosowania i wykluczenia społecznego.

– Organizacje te uczestniczą z nami w festynie już po raz siódmy – podkreślił Wojciech Łabun, dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. – Idea od początku była taka, aby w jednym miejscu i czasie spotkało się jak najwięcej osób i instytucji, dla których problemy osób zagrożonych niedostosowaniem i wykluczeniem nie są obce – dodał dyrektor.

Przemek Kaczałko

KARKONOSZE dla wszystkich!

Jest nowoczesny, wygodny, a przede wszystkim – dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Pod koniec kwietnia otwarto po remoncie wyciąg na Kopę w Karpaczu. Tym samym osoby mające trudności z poruszaniem się będą mogli się wreszcie dostać do specjalnie przygotowanej dla nich trasy turystycznej.

Budowa wyciągu kosztowała 35 milionów złotych. Wyciąg działa oficjalnie od czwartku (26 kwietnia). – Jest to nowoczesna kolej czteroosobowa. Mamy 40 krzesełek i 2 gondole – wymienia Waldemar Draheim, dyrektor Miejskich Kolei Linowych w Karpaczu. Znacznie skrócił się czas jazdy. Trwa 7 minut. – Wcześniej na Kopę jeździło się od 20 do 30 minut – przyznaje W. Draheim.

Co najważniejsze, dzięki gondoli na Kopę łatwiej wjechać osobom mającym trudności z poruszaniem się.

Wprawdzie przepustowość kolei nie zmieniła się, może nią wjechać na górę 650 osób na godzinę. Trudno jednak oprzeć się wrażeniu, że teraz na górę w tym samym czasie może wjechać więcej osób, niż dotychczas. Jak wyjaśnił Waldemar Draheim wynika to z tego, że poprzednia kolej, choć na papierze jej przepusto-

wość była taka sama, fizycznie wwoziła o wiele mniej – około 400 osób.

Dyrektor Draheim podziękował też za wyrozumiałość Karkonoskiemu Parkowi Narodowemu. – Mieliśmy duże wsparcie na etapie realizacji tej inwestycji – przyznał.

To dopiero pierwszy etap prac. Dotąd kosztowały one już około 35 milionów złotych. Od sierpnia mają ruszyć roboty związane z instalowaniem systemu sztucznego naśnieżania Kopy oraz narciostad Złotówka i Jan.

W przyszłości z kolei planowane jest poprowadzenie łącznika dla narciarzy z parkingu do dolnej stacji. Ma on znacznie ułatwić dojście do stacji narciarzom.

Miejskie Koleje Linowe prowadzą rozmowy z urzędem marszałkowskim o utworzeniu w Karpaczu Centrum Sportów Alpejskich. – Są takie plany, ale

Osoby poruszające się na wózkach mogą skorzystać z gondoli.

na razie głównym problemem jest brak wody. Zbiornik, który mamy, nie zabezpiecza naszych potrzeb – mówi dyrektor MKL-u. – Powstał pomysł utworzenia dużego zbiornika na rzece Łomnica. Zaangażowany w to jest Karkonoski Park Narodowy, władze miasta i my. Taki zbiornik pozwoliłby nam na naśnieżenie całego ośrodka w ciągu 2-3 dni.

Modernizacja kolei linowej spowodowała znaczne ułatwienie skorzystania z otwartego 8 lat temu szlaku dla osób niepełnosprawnych. Biegnie on z górnej stacji kolei linowej na Kopę na główny grzbiet Karkonoszy, w pobliżu schroniska Dom Śląski. To rejon, który należy do najbardziej atrakcyjnych i najczęściej odwiedzanych w Karkonoszach. Rozpościerają się z niego wspaniałe widoki na Karkonosze, Kotlinę Jeleniogórską i stronę czeską. Najbliższym szczytem jest oczywiście Śnieżka. Korzystanie z tej trasy od momentu jej otwarcia było utrudnione właśnie dlatego, że na Kopę z Karpacza wyjeżdżała stara, jednoosobowa kolejka krzesełkowa. Osoba na wózku mogła z niej korzystać pod warunkiem, że kolejka została zatrzymana, ktoś pomógł niepełnosprawnemu wysiąść z wózka i wsiąść na krzesełko (o ile pozwalał na to stan tej osoby), a następnie ktoś pojechał na górę z wózkiem. Dzięki gondoli, te problemy zniknęły.

R.Z.

Zmodernizowany wyciąg na Kopę w Karpaczu jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Festiwal Dobra dla chorych dzieci

Wielu pozytywnych doznań dla małych i dużych dostarczył I Festiwal Dobra, który odbył się 30 czerwca na stoku Winterpol. Organizatorzy to Hospicjum Dla Dzieci Dolnego Śląska "Formuła Dobra" i Urząd Miejski w Karpaczu.

Podczas imprezy były zbierane pieniądze na rzecz Hospicjum Dla Dzieci Dolnego Śląska "Formuła Dobra". Obecnie otacza ono opieką ponad 100 małych pacjentów z Dolnego Śląska.

– Na terenie Dolnego Śląska posiadamy kilka oddziałów, między innymi: we Wrocławiu, Kłodzku, Jeleniej Górze, Wałbrzychu i Zgorzelcu – mówi szef placówki dr Krzysztof Szmyd. – Nasza placówka nie ma charakteru stacjonarnego lecz do-

mowy. Gdziekolwiek, są ciężko chore dzieci, to tam możemy dojechać. Działamy, też w ramach hospicjum prenatalnego, otaczając opieką rodziny, w przypadku gdy podczas badań przeprowadzonych w trakcie ciąży okazuje się, że dziecko będzie miało ciężką chorobę.

Na czas imprezy odbywającej się pod hasłem „Łączy nas Dobre”, stok został podzielony na strefy dobra.

W Strefie Dobrego Smaku

Katarzyna Gubała, blogerka, propagatorka zdrowego żywienia, autorka książki pt. „Warzywa górą! Od korzeni po liście” wyczarowywała dla gości festiwalowych roślinne pyszności. Pokaz kulinarny wraz z degustacją towarzyszył prezentacjom znakomitych dolnośląskich przysmaków: słodkościom ze świebodzickiej „Śnieżki”, kiszoncek z Gospodarstwa Rolnego M. Sznajder z Doliny Baryczy, naturalnym sokom z Tłoczni – Choczni czy mistrzowskim wypiekom z piekarni Krajewscy „Złoto Nadodrza”. Wszystkie te dobre smaki otoczone były wonnymi ziołami z firmy „Baziółka”.

W Strefie Dobrej Aktywności królował ruch pod wodzą „Wrocławskich Kosynierów”, czyli zespołu sześciokrotnego mistrza Polskiej Ligi Lacrosse. Goście festiwalowi mogli pod ich okiem poznać tajniki gry zespołowej pochodzenia indiańskiego, której zasady ustalono w pierwszej połowie XIX w. w Kanadzie, gdzie uznano ją za sport narodowy.

W Strefie Dobrego Słowa wrocławska poetka, bajkopisar-

ka Wiesława Kucięba zapraszała dzieci na specjalne warsztaty z Ekoludkiem. W tej strefie można było nabyć książki wrocławskich autorek: Julii Różewicz oraz Agnieszki Wolny-Hamkało – poetki, krytyczki literackiej i publicystki.

Na pamiątkę Festiwalu Dobra każdy mógł zabrać do domu wyhodowane na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu sadzonki rosiczki będące sym-

bolem pracy Hospicjum „Formuła Dobra” na rzecz jego podopiecznych i ich rodzin.

Gościem specjalnym Festiwalu Dobra był Jose Torres & Havana Dreams. Muzyk rodem z Kuby zaprosił wszystkich, w rytmie gorącej latynoskiej muzyki, w podróż do ciepłych krajów. Mimo nie najcieplejszej aury, przez moment można było poczuć się w Karpaczu jak

na ulicach Hawany, gdzie słońce oraz zapach kawy i cygar nie zostawiają cienia wątpliwości, że jesteśmy w krainie radosnej muzyki, ciepła i bez troski.

Wcześniej na scenie można było zobaczyć pokaz pt. „Filharmonia” w wykonaniu niesłyszącego mimy Arkadiusza Bazaka z Fundacji FONIS.

Grzegorz Kędziora

Wypełnij ankietę

Karkonoska Grupa Inicjatyw Senioralnych oraz Karkonoska Akademia Aktywnych Seniorów w Jeleniej Górze zaprasza Seniorów gmin powiatu jeleniogórskiego i miasta Jelenia Góra do udziału w badaniu ankietowym, które ma zidentyfikować rzeczywiste lokalne potrzeby osób starszych. Wyniki badania ankietowego stanowią będą podstawę do opracowania katalogu potrzeb i zakresu działań zmierzających do poprawy jakości życia seniorów w Kotlinie Jeleniogórskiej. Ponadto wyniki te jako istotne subregionalne dopełnienie Założeń Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce oraz kierunków

polityki zdrowotnej i społecznej określonych w Strategii Rozwoju Dolnego Śląska do roku 2030 pozwolą na sformułowanie zadań o zasięgu lokalnym i regionalnym, które zostaną przedstawione władzom samorządowym jako propozycja strategicznych działań w ramach społecznie oczekiwanej polityki senioralnej w regionie Karkonoszy.

Ankieta jest anonimowa. Wyniki badań ankietowych zostaną w formie zagregowanej wykorzystane wyłącznie do opracowania spójnej regionalnej polityki wobec seniorów.

Oczekujemy od Państwa od-

powiedzi na podstawie własnych doświadczeń i znajomości problematyki senioralnej najbliższego środowiska.

Bardzo prosimy o wypełnienie ankiet zawartych na stronach 30-31, wycięcie ich z gazety i przesłanie do 20 sierpnia 2018 r. na adres Wydawcy: Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych, ul. Osiedle Robotnicze 47 A, 58-500 Jelenia Góra z dopiskiem „ankieta”. Ankiety są anonimowe, ale jeśli podacie Państwo swoje dane na kopercie (do wiadomości redakcji), to weźmiecie udział w losowaniu nagród – drobnych upominków.

KSON

Jak wam się żyje?

Na początku roku Fundacja Instytut Rewalidacji (FIR), Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych (KSON), przy współpracy Fundacji Merkur (w ramach realizacji Inicjatyw Strażniczych) oraz Karkonoskich Inicjatyw Obywatelskich zorganizowali badanie ankietowe na temat opinii Jeleniogórczy o jakości i perspektywach życia Mieszkańców Miasta. Pytania były szeroko konsultowane w środowisku, ankieta przygotowana została samodzielnie, rozdyskrebowana i tak też opracowano wyniki. Wnioski nie są optymistyczne.

Badanie miało charakter sondażu i nie ma charakteru naukowego. Celem ankiety było zwrócenie uwagi opinii publicznej na czynniki determinujące jakość życia w mieście, drogi do poprawy gospodarki regionu i co za tym idzie poprawy jakości życia mieszkańców.

W badaniu wzięło udział 209 osób, z czego 70% to osoby z przedziału 25-65 lat, 17% osób z pewnością w wieku emerytalnym oraz 13% młodzieży – w wieku poniżej 25 roku życia. Struktura badanych osób odbiega od struktury demograficznej Gminy i Powiatu Jelenia Góra, ale nie ma to wpływu na wynik badania, które – przypominamy – nie ma charakteru naukowego oraz właściwie nie bada preferencji.

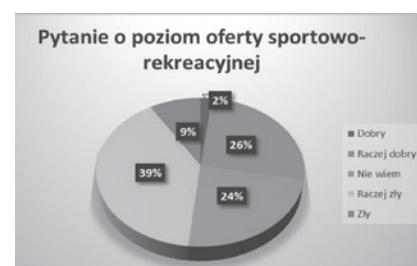
Aż 68% badanych jest aktywnych zawodowo, 9% uczniów i studentów oraz 23% emerytów i rencistów. Na wynik także nie ma wpływu struktura zamieszkania w poszczególnych dzielnicach/częściach miasta, która jest przybli-

żona rozkładem do rzeczywistych wielkości poszczególnych dzielnic.

Wniosek? W postaci odpowiedzi na 17 pytań – a właściwie 11 – organizatorzy ankiety przygotowali gotowy i uniwersalny program wyborczy, którego realizacja mocno przybliży nasze miasto do celu, jakim jest poprawa jakości życia mieszkańców poprzez wzrost atrakcyjności regionu dla turystów i inwestorów.

Na przykład na pytanie: Czy uważasz, że dostępność usług z zakresu ochrony zdrowia dla mieszkańców i turystów jest obecnie na zadowalającym poziomie? Aż 78 procent respondentów odpowiedziało przecząco (odpowiedzi Nie i Raczej nie). Oferta kulturalna zdaniem respondentów Jelenia Góra wygląda przyzwoicie. Na pytanie „Jaki jest, Twoim zdaniem, poziom oferty z zakresu kultury w mieście Jelenia Góra?” 57% odpowiedziało „Dobry” lub „Raczej dobry”.

Aż 83 procent ankietowanych

uważa, że wysokość opłat i podatków lokalnych jest wysoka lub zbyt wysoka. Co prawda można było się spodziewać podobnych wskazań na tak zadane pytanie, jednak nie oznacza to, że należy nad tym przejść do porządku dziennego. Pełne wyniki ankiety można znaleźć na stronie www.kson.pl. Do realizacji wniosków płynących z odpowiedzi będziemy namawiać możliwie szeroką grupę społeczności lokalnej od obecnych jeszcze i przyszłych kandydatów i w końcu wybrańców do władz samorządowych i krajowych. Od realizacji tych postulatów zależeć będzie powodzenie i rozwój naszego regionu Sudetów Zachodnich ze stolicą Karkonoszy – Jelenią Górą na czele.

M.D.

-

-

13. **Jak Pani/Pan ocenia stan swojego zdrowia, sprawności i ogólnej kondycji?**

- ☐ Bardzo dobry ☐ Dobry ☐ Raczej dobry
☐ Niezadawalający ☐ Nie wiem

14. **Czy jest Pani/Pan w stanie zapewnić sobie samodzielnie dogodne warunki funkcjonowania we własnym domu na najbliższe lata?** ☐ Tak ☐ Nie

15. **Czy ma Pani/Pan trudności z wykonywaniem niektórych codziennych czynności?**

- ☐ Tak ☐ Nie

16. **Jeśli TAK, to jakie czynności sprawiają Pani/Panu najwięcej trudności?**

- ☐ samodzielne mycie się, kąpiel
☐ samodzielne ubieranie się
☐ samodzielne przygotowanie posiłków
☐ sprzątanie mieszkania
☐ wychodzenie z domu
☐ codzienne zakupy
☐ załatwianie spraw w urzędach, bankach
☐ korzystanie z komunikacji publicznej
☐ dojazd do lekarza specjalisty, na zabiegi rehabilitacyjne
☐ inne, jakie?

17. **Czy korzysta Pani/Pan z czyjejś pomocy?**

- ☐ Tak ☐ Nie

18. **Jeżeli TAK, to z czyjej pomocy Pani/Pan korzysta? KTO Pani/Panu pomaga? Proszę podkreślić wybraną odpowiedź:**

- ☐ dzieci ☐ wnukowie ☐ krewni ☐ sąsiedzi
☐ przyjaciele ☐ pielęgniarz/opiekun
☐ organizacje charytatywne, jakie?

19. **Czy sytuacja życiowa Pani/Pana wskazuje na zapotrzebowanie na pomoc ze strony innych osób?**

- ☐ Tak ☐ Raczej tak ☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie

20. **Do jakich punktów usługowych ma Pani/Pan dogodny dostęp? Proszę zaznaczyć:**

- ☐ przychodnia ☐ lekarska ☐ apteka ☐ sklep spożywczy ☐ poczta ☐ bank ☐ fryzjer
inne, jakie?

21. **Czy widzi Pani/Pan potrzebę zwiększenia liczby lub tworzenia dla Seniorów:**

- domów spokojnej starości ☐ Tak ☐ Nie

- domów dziennego pobytu ☐ Tak ☐ Nie
• klubów seniora ☐ Tak ☐ Nie
• rodzinnych domów seniora /dom/mieszkanie osoba starsza dzieli z inną rodziną w zamian za towarzystwo i opiekę/ ☐ Tak ☐ Nie
• domów wzajemnej pomocy /osoby starsze mieszkają razem i nawzajem sobie pomagają/ ☐ Tak ☐ Nie

22. **Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w swoim domu i w środowisku?**

- ☐ Tak ☐ Raczej tak ☐ Raczej nie
☐ Nie wiem/nie mam zdania ☐ Nie

23. **Czy korzysta Pani/Pan z telefonu komórkowego typu smartfon?** ☐ Tak ☐ Nie

Jeżeli NIE, to dlaczego?

24. **Czy korzysta Pani/Pan z komputera – poczta elektroniczna, E-usługi, Internet?**

- ☐ Tak ☐ Nie

Jeżeli NIE, to dlaczego?

25. **Czy znane są Pani/Panu przywileje i ulgi dla osób starszych?** ☐ Tak ☐ Nie

26. **W jakim stopniu transport publiczny – MZK, PKS, PKP – pozwala Pani/Panu na dogodny dojazd do teatru, domu kultury, biblioteki, lekarza specjalisty, itp.?**

- ☐ Dobrym ☐ Raczej dobrym
☐ Nie mam zdania ☐ Raczej słabym

27. **Czy uważasz, że Twoja miejscowość i okolice są miejscem przyjaznym do życia dla osób starszych?**

- ☐ Tak ☐ Raczej tak ☐ Raczej nie
☐ Nie wiem/nie mam zdania ☐ Nie

Ewentualny komentarz

METRYKA ANKIETOWANEGO

WIEK ☐ 60-69 lat ☐ 70-75 lat ☐ 76-80 lat
☐ 81-85 lat ☐ 86-90 lat ☐ 91 lat i więcej

PŁEĆ ☐ KOBIETA ☐ MĘŻCZYZNA

WYKSZTAŁCENIE ☐ podstawowe ☐ średnie
☐ wyższe

MIEJSCOWOŚĆ

GMINA

DZIELNICA Jeleniej Góry: ☐ Śródmieście

☐ Zabobrze ☐ Cieplice Śl. Zdrój ☐ Czarne

☐ Goduszyn ☐ Jagniątków ☐ Maciejowa

☐ Sobieszów

Serdecznie dziękujemy za udzielenie odpowiedzi.

REKLAMUJ SIĘ (W) TU I TERAZ!

Biuletyn „Niepełnosprawni Tu i Teraz” to:

- 10 lat tradycji
- 8 000 nakładu
- dystrybucja na terenie całej Polski
- zaufanie Czytelników
- aktualizowana na bieżąco strona internetowa (www.kson.pl)
- dobrze zorganizowany kolportaż

Biuletyn jest bezpłatny co gwarantuje, że każdy egzemplarz dociera do odbiorcy. Już kilkaset złotych wystarczy, by skutecznie dotrzeć z reklamą do odbiorców.

Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych
ul. Osiedle Robotnicze 47 A
58-500 Jelenia Góra,
mail: info@kson.pl
tel. 75 75 242 54 lub 661 572 702

IX PIELGRZYMKA i PIKNIK INTEGRACYJNY OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ich rodzin i przyjaciół

PROGRAM:

10.00

przyjazd,
możliwość
spowiedzi

11.30

MSZA ŚWIĘTA

Organizatorzy:

Metropolita
Wrocławski
J. Elc.
Ks. Abp Józef Kupny

WATKOWIE
STOWARZYSZENIE
WATKOWIE
Archidiecezji
Wrocławskiej

CARITAS
Archidiecezji
Wrocławskiej

doświadczone
forum
integracyjne

HENRYKÓW sobota 25 sierpnia 2018r.

ZGŁOSZENIA i INFORMACJE:
pon@archidiecezja.wroc.pl

tel. 604 323 462
www.ksm.wroclaw.pl

PROGRAM:

12.45

Rozpoczęcie
PIKNIKU,
poczęstunek

13.30

część
artystyczna,
zabawa

16.00

zakończenie

Organizatorzy:

URZĄD
MIASTA
WROCŁAWIA
MOPS

GMINA
ZIĘBICE

Patronat:

RADIO
RODZINA

Niepełnosprawność:

JAKIE ULGI I UPRAWNIENIA

Zespół Orzekający o stopniu niepełnosprawności po przedstawieniu wymaganych dokumentów przyznaje jeden z trzech stopni niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany, lekki lub wydaje decyzję odmowną. Osoby z orzeczonym stopniem niepełnosprawności mogą korzystać z przysługujących im ulg i uprawnień.

Warto podkreślić, że przy większości ulg i uprawnień wystarczy orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenia równoważne, np. wydane przez ZUS o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy czy wydawane niegdyś – o II grupie inwalidztwa. A jakie ulgi i uprawnienia przysługują?

Lekki stopień niepełnosprawności

Osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności nie mają zniżek przy zakupie biletów na przejazd PKP i PKS. Wyjątek stanowi młodzież w wieku od 16 do 24 lat oraz studenci niepełnosprawni do 26. roku życia, którzy zgodnie przepisami mogą korzystać z przejazdów koleją (PKP) ze zniżką 78 proc. w drodze do szkoły, szkoły wyższej, placówki opiekuńczo-wychowawczej, ośrodka szkolno-wychowawczego, domu pomocy społecznej, zakładu opieki zdrowotnej, poradni specjalistycznej, na turnus rehabilitacyjny itp. Konieczne jest posiadanie dokumentu poświadczającego cel podróży, np. zaświadczenia wydanego przez szkołę oraz dokumentu potwierdzającego niepełnosprawność.

Kolejne uprawnienia związa-

ne są z możliwością korzystania z odliczeń w ramach rocznego rozliczania podatku od osób fizycznych (PIT). Osoby posiadające orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności mogą odliczać:

1. adaptację i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
2. przystosowanie pojazdów mechanicznych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności (dokumentujemy to stosownymi fakturami),
3. zakup i naprawę indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych, niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych (z wyjątkiem sprzętu gospodarstwa domowego),
4. zakup wydawnictw i materiałów (pomocy) szkoleniowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,

Osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności mogą także ubiegać się o dofinansowanie w powiatowym centrum pomocy rodzinie na: likwidację barier architektonicznych, barier w komunikowaniu się i technicznych oraz na zaopatrzenia w sprzęt

rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Przepisy Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz Kodeksu pracy zapewniają pracującym osobom niepełnosprawnym z lekkim stopniem (zatrudnionym na umowę o pracę) odpowiednie warunki zatrudnienia:

- Czas pracy maksymalnie 8 godzin na dobę i 40 godzin tygodniowo (z wyjątkiem osób zatrudnionych w ochronie).
- Jeżeli dobowy wymiar czasu pracy pracownika wynosi co najmniej 6 godzin, to pracownik ma prawo do przerwy w pracy trwającej co najmniej 15 minut i dodatkowych 15 min. na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek.

Umiarkowany stopień niepełnosprawności

Generalnie osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności nie mają ulg w ko-

munikacji PKP/PKS. Są jednak wyjątki, które obejmują:

- osoby z dysfunkcją narządu wzroku (symbol przyczyny niepełnosprawności 04-O), posiadające umiarkowany stopień niepełnosprawności, mają prawo do ulgi 37% w przejazdach,
- dzieci i młodzież z niepełnosprawnością do ukończenia 24. roku życia oraz studenci z niepełnosprawnością do ukończenia 26. roku życia – wyłącznie przy przejazdach w celach określonych przepisami, m.in. do szkół, placówek szkolno-wychowawczych, na turnusy rehabilitacyjne itp. – mają prawo do ulgi 78%,
- emeryci i renciści oraz ich współmałżonkowie, na których pobierane są zasiłki rodzinne, mają prawo do dwóch przejazdów w roku ze zniżką 37%.

Powyższe zniżki ustawowe obowiązują również przewoźników autobusowych.

Ulgi w komunikacji miejskiej ustalane są w drodze uchwały rady miasta lub gminy. Na terenie Cieszyna osoby ze umiarkowanym stopniem niepełnosprawności korzystają z 50 procentowej zniżki za przejazd komunikacją miejską.

Znaczny stopień niepełnosprawności

Osoba z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności może otrzymać zasiłek pielęgnacyjny, o ile nie jest uprawniona do dodatku pielęgnacyjnego. Zasiłek pielęgnacyjny

to jedno ze świadczeń, przy którym nie obowiązuje kryterium dochodowe. Aktualnie to świadczenie wypłacane jest w wysokości 153 zł. Wniosek należy składać w Miejskich lub Gminnych Ośrodkach Pomocy Społecznej.

Osoby posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (lub całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji) mogą korzystać z ulgowych przejazdów w komunikacji PKP/PKS:

- 49% ulgi na przejazdy w pociągach PKP – tylko w klasie 2.
- 37% ulgi tylko w klasie 2. w pociągach pośpiesznych, TLK, ekspresowych, IC i EC.

Informację o wszystkich ulgach oraz uprawnieniach osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności można uzyskać osobiście w siedzibach Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie na terenie całego kraju.

Osoby niewidome, posiadające orzeczenie o stopniu znacznym, mają natomiast prawo do:

- 93% ulgi w przejazdach w pociągach PKP – tylko w 2. klasie pociągów osobowych
- 51% ulgi – tylko w 2. klasie w pociągach pośpiesznych, TLK, ekspresowych, IC, EC.

Opiekun lub przewodnik ma prawo do 95% zniżki w pociągach osobowych, pośpiesznych, ekspresowych, IC, EC.

Powyższe zniżki ustawowe obowiązują również przewoźników autobusowych.

Ulgi w komunikacji miejskiej ustalane są w drodze uchwały rady miasta lub gminy. Na terenie Cieszyna osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności są zwolnione z opłat za przejazd komunikacją miejską.

Karta parkingowa – to jedyny dokument uprawniający do parkowania na „kopertach” dla osób z niepełnosprawnością. Uprawnia także do nie stosowania się do niektórych znaków drogowych. Od 1 lipca 2014 r. karta parkingowa wydawana jest osobom zaliczonym do znacznego stopnia niepełnosprawności, mającym znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się (na podstawie orzeczenia wydanego po 1 lipca 2014 r.).

Niepełnosprawny ze znacznym stopniem niepełnosprawności jest zwolniony z abonamentu za radio i telewizję.

Ponadto osoby z niepełnosprawnością, w ramach rocznego rozliczenia podatku od osób fizycznych PIT, mogą skorzystać z tzw. **ulgi rehabilitacyjnej**. Od dochodu można odliczać faktycznie poniesione wydatki na cele rehabilitacyjne oraz wydatki związane z ułatwieniem wykonywania czynności życiowych, poniesione w roku podatkowym przez podatnika będącego osobą z niepełnosprawnością lub podatnika, na którego utrzymaniu są osoby z niepełnosprawnością.

**Andrzej Koenig
niewidomy**

Integracja na scenie w „Okrągłaczku”

W ramach współpracy Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Jeleniej Górze z Miejskim Przedszkolem nr 27 „Okrągłaczek”, dzieci z SOSW po raz pierwszy wraz z opiekunami uczestniczyły w XIV Przeglądzie Teatralnym.

Grupa wykonała inscenizację bajki Jana Brzechwy pt. „Kaczka dziwaczka”. Występ został przyjęty przez przedszkolaki z „Okrągłaczka” z wielkim entuzjazmem i zakończył się owacjami na stojąco.

Wszyscy dobrze się bawili – zarówno mali aktorzy jak i widzowie. – Współpraca między naszym przedszkolem, a Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym trwa już dwa lata – mówi dyrektor Miejskiego Przedszkola nr 27 Małgorzata

Wrotniewska. – Od tego czasu przedstawienia przygotowywane przez nasze przedszkolaki jak i ich rodziców prezentujemy również dzieciom ze SOSW. Tym razem, po raz pierwszy, to dzieci z Ośrodka wystąpiły dla nas. Dla naszych dzieci jest to świetna lekcja integracji. Przedszkolaki mogą zobaczyć, że na świecie są również dzieci z różnymi dysfunkcjami

i mamy nadzieję, że dzięki temu spotykając je na przykład na ulicy nie zareagują w sposób niewłaściwy – dodaje.

Grzegorz Kędziora

CHOROBY OTEPIENNE

– jak sobie z nimi radzić

W Karkonoskim Sejmiku Osób Niepełnosprawnych w Jeleniej Górze spotykają się przede wszystkim ludzie starsi. Na comiesięcznych spotkaniach staramy się omawiać te problemy, które wynikają nie tylko z naszej niepełnosprawności, ale również staramy się oswajać starość – mówi Elżbieta Bukat – sekretarz Stowarzyszenia Inwalidów Wzroku.

To właśnie temat chorób otępiennych zwanych demencją spowodował, że zaprosiliśmy na to spotkanie psychologa Tomasa Misiaka z Wrocławia.

Jak się okazuje to „nie taki diabeł straszny” i nie wszystko to, co się wiąże z zapominaniem to już choroba demencyjna. Chociaż pogoń za życiem „wyścig szczurów” powoduje, że choroba ta zatacza coraz większe kręgi nie oszczędzając także ludzi młodych nawet 30-40 letnich.

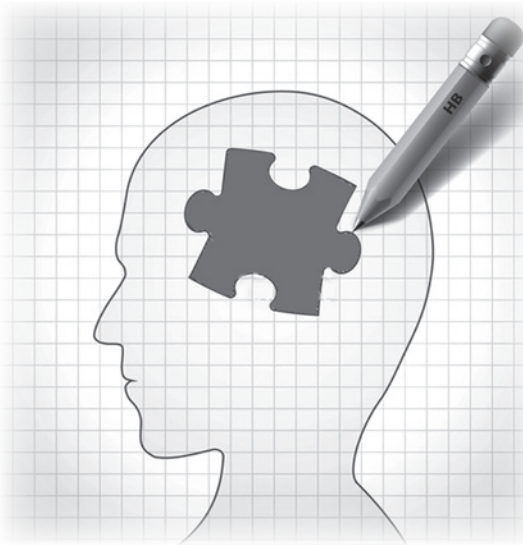
Jak wynika z raportów NIK z 2016 r., brak jest danych statystycznych w tym zakresie, co może oznaczać, że i w tej dziedzinie opieka lekarska jest niedostateczna.

Najczęstsze symptomy zbliżającej się choroby otępiennej to: brak koncentracji, zaburzenia pamięci, zapominanie czego się szuka.

Dotyczy to także ludzi młodych, a często studentów, którzy przeżywają obniżenie nastroju, zaburzenia snu, brak apetytu, zamykanie się w sobie, płaczliwość. To coraz częściej spotykane objawy charakteryzujące młode pokolenie wchodzące w życie.

Główne przyczyny powstawania chorób psychosomatycz-

nych to: sytuacje konfliktowe, frustracje, gniew, wielokrotne przeżywanie problemów i ich tłumienie, a także nieradzenie sobie z wypełnianiem swoich ról pracownika, rodzica, ucznia, pacjenta z poważnymi chorobami np. nerwica, nałogi i brak nadziei.

Do pokonania dolegliwości o podłożu psychologiczno-somatycznym jest zrozumienie siebie i własnych emocji. Do tego niezbędny jest kontakt z drugim człowiekiem oraz współpraca pacjenta z psychoterapeutą, który udzieli wsparcia psychicznego.

Na Zachodzie wizyta u psychologa jest całkowicie refundowana przez Państwo i jest trak-

towana jak wizyta u dentysty czy ginekologa. W Polsce w wielu przypadkach choroby psychiczne są ukrywane przez rodzinę czy otoczenie, a jak już ktoś idzie do psychologa lub psychiatry jest dziwnie postrzegany przez otoczenie.

Szacuje się, że w Kotlinie Jeleniogórskiej żyje od 3 do 4 tys. osób dotkniętych zaawansowanymi chorobami psychicznymi.

W nowoczesnej psychoterapii coraz częściej lub równolegle z farmakologią stosowane są metody rehabilitacyjne polegające na ćwiczeniach pamięci spowalniających proces zapominania.

– Planujemy – mówi Monika Żak z KSON – zorganizowanie warsztatów terapeutycznych w pierwszej kolejności dla opiekunów chorych na tę dolegliwość. Istotną w tym projekcie rolę będą odgrywały „Warsztaty Wytchnieniowe” przybliżające opiekunom (także rodzinom) problemy związane z rehabilitacją. Warsztaty w swoim założeniu mają nie tylko nauczyć postępowania z chorym ale również dać szansę opiekunom (zazwyczaj rodzinie) odpocząć od pełnej stresów codzienności.

Zdaniem psychologów najlepszym lekarstwem na spowalnianie procesów zapominania przypisanych jednak procesowi starzenia jest wszelka aktywność ruchowa, uczestnictwo w życiu kulturalnym (kino, teatr, koncer-

ty), a przede wszystkim unikanie samotności poprzez uczestnictwo np. w działalności Organizacji Pozarządowych.

– W Sejmiku – mówi Andrzej Wójcik z Klubu Seniora

i Wolontariusza – spotykają się co najmniej 4 razy w tygodniu członkowie organizacji zrzeszonych w KSON ale otwarci jesteśmy również dla tych, którzy dotychczas nigdzie się nie

zrzeszyli. Tu rodzą się przyjaźnie i zwykle koleżeństwo nie tylko w czasie spotkań tematycznych, ale także podczas wycieczek turystyczno-krajoznawczych, czy wspólnych wyjść do kina, teatru, Filharmonii. Organizujemy też wyjazdy do Opery i Operetki we Wrocławiu. Te wydarzenia są finansowane z kieszeni naszych członków ale zawsze otrzymujemy duże ulgi na zakup biletów.

Informujemy o tym na naszej stronie www.kson.pl, a dodać należy, że większość naszych seniorów dość sprawnie posługuje się Internetem dzięki kolejnym kursom komputerowym organizowanym w KSON.

(KSON)

Wszystkie osoby zainteresowane współpracą z psychologiem informujemy, że w ramach projektu PFRON Sejmik prowadzi doradztwo psychologiczne i w tej sprawie można umówić się na konsultacje w poniedziałki od 10.00 do 12.00 oraz w środy od 12.00 do 16.00.

Zapraszamy także do kontaktu od poniedziałku do piątku w godzinach od 10.00 do 16.00 pod numerem telefonu 75 75 242 54, bezpłatna infolinia 800 700 025, mailowo na biuro@kson.pl lub osobiście w siedzibie KSON ul. Osiedle Robotnicze 47 A w Jeleniej Górze

Listy pani Ziuty

A może tradycyjnie?

Na dobranoc obejrzałam w telewizji wypowiedź jakiegoś sędziego na temat kiboli. Groził im strasznymi karami. Mogą to być nawet zakazy wstępu na stadion. Nic więc dziwnego, że w nocy przyśnił mi się taki srogo ukarany kibol. To kawał drania, ale żał było na niego patrzeć. Siedział pod stadionem, z którego dochodziły radosne okrzyki kibiców sławiące sędziego, zawodników obu drużyn oraz wymiar sprawiedliwości. Z oczu kapąły mu łzy jak grochy na wypłowiałą koszulkę ulubionej drużyny.

– Byłem bardzo niegrzeczny – odezwał się do mnie. – Jednak aż na taki los nie zasłużyłem! Serce mi pęka z tęsknoty za chłopakami z klubu kibica. Straty finansowe też poniosłem! Na co mi te race, maski, kije i inne narzędzia z zestawu mały kibol, skoro nie mam gdzie ich użyć! Race chciałem oddać do sklepu, ale sprzedawca odmówił, bo towar był dotknięty.

Zauważyłam, że ukaranych kiboli jest więcej. Wszyscy zaczęli nagle iść w moim kierunku i wtedy na szczęście się obudziłam.

Długo przy porannej kaszance rozmyślałam o moim śnie i doszłam do wniosku, że nie za bardzo pokrywa się on z rzeczywistością. Kibole zakazy stadionowe chyba całkiem nieźle znoszą, a niektórzy nawet sobie chwalą, bo jak nie chodzą na mecze to mogą nadrobić zaległości w handlu narkotykami czy też ściąganiu haraczy. Kibicem nie jestem i może się na tym nie znam, ale wydaje mi się, że i inne kary mają znikomy wpływ na porządek na trybunach. Grzywny nakładane na klub czy też rozgrywanie spotkań bez publiczności to dolegliwości dla prawdziwych niewinnych kibiców, a także piłkarzy. Jak spadną im zarobki zostaną zmuszeni do roznoszenia ulotek kosztem czasu przeznaczonego na treningi i wymiany swoich reprezentacyjnych partnerek na tańsze w utrzymaniu.

Nie bardzo też rozumiem, czemu ma służyć rozmieszczanie w odrębnych sektorach miłośników gospodarzy i gości. Zorganizowana grupa prowokuje do zrobienia czegoś zakazanego. Kibice pomieszczeni nie byliby tacy odważni, bo przecież by nie mieli pewności czy sąsiedzi nie sympatyzują z drużyną przeciwnika i nie skopią im tyłka.

Najskuteczniejsza metoda walki ze stadionowym chuligaństwem to chyba jednak tradycyjne posadzenie kiboli za kratkami. Policja nie jest jednak specjalnie tym zainteresowana, bo ogranicza się do identyfikowania na nagraniach z monitoringu cywili biegających po murawie. A gdyby tak od razu przystąpiła do aresztowań na stadionach, to wiele osób by się zakwalifikowało do wsadzenia za czynną napaść na policjanta. W tym wypadku kodeks przewiduje dość długi wychowawczy okres.

Ziuta Kokos

WAŻNIEJSZE STRONY INTERNETOWE

Kontynuując nasz cykl podpowiadamy Czytelnikom, gdzie można załatwić nurtującą Was sprawę. W niniejszym wydaniu przygotowaliśmy zestaw stron internetowych ważnych organizacji i instytucji, które zajmują się pomocą osobom niepełnosprawnym.

www.kson.pl – strona Karkonoskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych. Tu znajdziesz informacje o poradach prawnych, dyżurach specjalistów, szkoleniach i spotkaniach organizacji osób niepełnosprawnych. Dzięki sprawnie redagowanemu wydaniu internetowemu naszego biuletynu, będziesz wiedzieć wszystko o najważniejszych wydarzeniach w regionie jeleniogórskim i nie tylko.

www.mpips.gov.pl – strona Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a w niej najważniejsze informacje na temat pracy ministerstwa, zmiany w przepisach prawa, wszystko o programach rządowych rodzi-

na 500 plus, Maluch plus itp. Jest też bogata baza wiedzy na temat rynku pracy oraz prawa pracy (linki do organizacji, instytucji zajmujących się zatrudnieniem itp.).

www.niepełnosprawni.gov.pl – strona pełnomocnika rządu do spraw osób niepełnosprawnych, a na niej szereg przydatnych informacji np. w przypadku zatrudniania osób niepełnosprawnych (prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy), w przypadku ubiegania się o orzeczenie o niepełnosprawności, kartę parkingową, itp. Nawet najtrudniejsze kwestie objaśnione są w sposób jasny i przystępny.

www.rpo.gov.pl – strona Rzecznika Praw Obywatelskich. Na niej informacje o podjętych przez rzecznika interwencjach w sprawach wielu grup społecznych, m.in. osób niepełnosprawnych, odpowiedzi na te interwencje, porady prawne, adresy infolinii itp. Jest też wyjaśnienie, jakimi drogami i w jakich sprawach można zwrócić się do rzecznika o pomoc.

www.nfz.gov.pl – strona Narodowego Funduszu Zdrowia. Jeśli zachorujemy (oczywiście nikomu tego nie życzymy) – to dobrze wiedzieć, jakie prawa nam przysługują, do jakiego lekarza się zwrócić. Są też informacje o nocnej i świątecznej opiece zdrowotnej, o sieci szpitali. Można też sprawdzić czas oczekiwania na interesujący nas zabieg w konkretnym szpitalu.

www.pfron.org.pl – strona Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Wszystko o projektach dla osób niepełnosprawnych, dofinansowaniach do turnusów rehabilitacyjnych, do zakupu sprzętu, o wysokości refundacji zakupu tego sprzętu. Na bieżąco aktualizowany dział „aktualności”, do tego całkiem sprawna wyszukiwarka kontaktów, która odpowiada, do kogo się zwrócić ze swoim problemem.

zebrał: R.Z.

Nr 23

Rozwiązanie – imię i nazwisko autora aforyzmu powstanie z liter wpisanych do wyróżnionych pól krzyżówki. Litery z ponumerowanych pól utworzą drugą część odpowiedzi, jego treść. Jedno z haseł należy wpisać w miejsce obok, wyciąć, przykleić na kartkę pocztową i przesłać na adres redakcji: Niepełnosprawni Tu i Teraz, ul. Osiedle Robotnicze 47A, 58-500 Jelenia Góra z dopiskiem „Krzyżówka nr 23”, bądź przynieść osobiście, w terminie do 25 SIERPNIA 2018 r. Spośród nadesłanych odpowiedzi rozlosujemy nagrodę – niespodziankę. Ze zwycięzcą skontaktujemy się telefonicznie bądź drogą mailową. Nagrody w konkursie przekazał KSON. Autorem krzyżówki jest Henryk Suchodół.

Moje dane osobowe:

imie i nazwisko:

adres:

telefon (mail):

Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych

serdecznie zaprasza do korzystania z usług

CENTRUM INFORMACJI I WSPARCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Centrum Informacji oferuje osobom niepełnosprawnym, rodzinom, opiekunom oraz pracodawcom i instytucjom zainteresowanym problematyką rehabilitacji społeczno-zawodowej bezpłatnie:

- porady i informacje w zakresie problematyki społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych
- porady prawne
- porady psychologa
- pośrednictwo pracy z możliwością korzystania z ofert pracy
- porady Społecznego Rzecznika Osób Niepełnosprawnych i Pacjentów Ziemi Jeleniogórskiej
- porady mediatora sądowego
- porady asystenta rodziny
- porady dietetyka

**CENTRUM CZYNNE JEST:
PONIEDZIAŁEK – PIĄTEK 10.00-16.00**

tel. 75 752 42 54, 75 752 31 83

infolinia 800 700 025

NAPISZ DO NAS! **info@kson.pl**

Mediator ds. Karnych i Cywilnych

Dorota Gniewosz

Radca Prawny

Mateusz NOWAK

Radca Prawny

Bernadetta BASZAK

Psycholog

Ewa KNYCHAS

Doradca ds. poradnictwa
socjalnego i rodzinnego

Alicja MROCZKOWSKA

Dietetyk

Paulina DOBROWOLSKA

**Bezpłatne porady prawne dla
osób niepełnosprawnych**

(terminy porad uzgadniane
w biurze KSON lub telefonicznie)

INFORMACJE I ZAPISY

w biurze KSON

ul. Osiedle Robotnicze 47A,
tel. 75 752 42 54,

75 752 31 83

Redaguj BIULETYN razem z nami!

Zapraszamy do współredagowania biuletynu
Niepełnosprawni Tu i Teraz

Czytelniku!

Coś Cię denerwuje, chcesz zabrać głos w ważnej sprawie, opisać własne przeżycia, podzielić się doświadczeniami? Czekamy na listy, spostrzeżenia, artykuły dotyczące problematyki osób niepełnosprawnych.

Materiały prosimy przesyłać pod adres:

Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych,
ul. Osiedle Robotnicze 47A,

58-500 Jelenia Góra z dopiskiem „BIULETYN”
lub drogą elektroniczną na adres: biuro@kson.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i zmian redaktorskich w nadesłanych artykułach.

SPOŁECZNY RZECZNIK OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I PACJENTÓW ZIEMI JELENIOGÓRSKIEJ

przyjmuje we wtorki

w godz. 11.00-13.00

i czwartki w godz. 13.00-15.00

w biurze Karkonoskiego Sejmiku

Osób Niepełnosprawnych

Osiedle Robotnicze 47A

w Jeleniej Górze

Zapraszamy do Karkonoskiego Klubu Seniora i Wolontariusza!

Lider Projektu: Region Jeleniogórski NSZZ „Solidarność”
oraz Partner: Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych
realizują wspólnie projekt pn.:

Wspólnie podnosimy kompetencje dla lepszego uczestnictwa w procesie stanowienia prawa

Celem projektu jest podniesienie lub nabycie kompetencji członków związków zawodowych i organizacji pozarządowych, niezbędnych do udziału w procesie legislacji i stanowienia prawa.

www.mapadotacji.gov.pl